

Ανάπλαση περιοχής στον προμαχώνα Βιτούρι στα ενετικά τείχη του Ηρακλείου Κρήτης

Φοιτητής: Πάρις Πατρικάς | Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Ελένη Μάντζιου | Σύμβουλος Καθηγητής: Κωνσταντίνος Καραδήμας | Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021 | Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Εισαγωγή

Έναυσμα για την διεξαγωγή της διπλωματικής εργασίας αποτέλεσε η ερευνητική μου εργασία, η οποία πραγματεύεται τα επαναχρησιμοποιημένα κελύφη με νέα χρήση το μουσείο. Η συγκεκριμένη έρευνα ανέλυε τα εγκαταλελειμμένα κελυφή και την σημασία τους στο ιστό της πόλης και τους τρόπους επανάχρησής τους με την στέγαση μουσείων. Επιπρόσθετα, έγινε μελέτη των προσθηκών που γίνονται σε τέτοιες περιπτώσεις, τους λόγους που συμβαίνουν και τις επιπτώσεις τους στην όψη και στην αίσθηση του τόπου. Βασικό ερώτημα αποτέλεσε ο τρόπος με τον οποίο οι αρχιτέκτονες σχεδιάζουν έναν νέο όγκο και τον τρόπο ένταξης αυτού στο υπάρχον κελύφος και στην ευρύτερη περιοχή.

Με αφορμή την συγκεκριμένη ερευνητική εργασία έγινε αναζήτηση ενός εγκαταλελειμένου κελυφους, συνδεδεμένου με το παρελθόν της πόλης στην οποία βρίσκεται. Στην αναζήτηση αυτή, τα ενετικά τείχη του Ηρακλείου μου κίνησαν το ενδιαφέρον, καθώς αποτελούν χαρακτηριστικό της πόλης και της ιστορίας της. Σε έναν από τους προμαχώνες των τειχών, τον προμαχώνα Βιτούρι, εντοπίζεται ο εγκαταλελειμένος Αλευρόμυλος Καστρινάκη. Η περιοχή βρίσκεται σε κεντρικό σημείο του Ηρακλείου, συγκεκριμένα συνορεύει με την πλατεία Ελευθερίας, περιοχή τοπόσημο και η οποία τα τελευταία χρόνια είναι πλήρως εγκαταλελειμμένη, αφού μετά την οριστική παύση της λειτουργίας του Αλευρόμυλου, το σημείο λειτούργησε μερικά χρόνια ως χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων, ενώ πλέον δεν φέρει καμία λειτουργία. Οι κάτοικοι της περιοχής αγνοούν την ύπαρξη της περιοχής και του Αλευρόμυλου Καστρινάκη, παρά την ιστορική σημασία του.

Σε αρχικό στάδιο θα ξεκινήσουμε την ανάλυση από την παρουσίαση της θέσης της Κρήτης στην Ελλάδα και θα καταλήξουμε μέσα από διαδοχικές κλίμακες στην περιοχή μελέτης και στην στρατηγική επίλυσης των ζητημάτων της. Η Κρήτη είναι το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας. Βρίσκεται στο νότιο άκρο της χώρας και συνορεύει με την Αφρική. Η γεωγραφική της θέση την καθιστά σημαντικό εμπορικό ακτοπλοϊκό σταθμό. Έχει περίπου 360.000 κατοίκους [1] και το μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας της βασίζεται στην γεωργία, τον τουρισμό και το εμπόριο. Το νησί χωρίζεται στις 4 περιφερειακές ενότητες Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Λασιθίου. Η περιφερειακή ενότητα Ηρακλείου είναι η μεγαλύτερη σε έκταση και πληθυσμός με 320.000 κατοίκους [2]. Στην συγκεκριμένη περιφερειακή ενότητα εντάσσεται ο δήμος Ηρακλείου, ο οποίος αριθμεί 170.000 κατοίκους [3] και αποτελεί έδρα της Περιφέρειας Κρήτης. Η ιστορία του συγκεκριμένου Δήμου είναι μακρά και ξεκινάει από την 7η χιλιετία π.Χ. με την κατοίκηση πληθυσμού στην Κνωσό. Από την εποχή των Βυζαντινών και έπειτα ο πληθυσμός εγκαταστάθηκε στα βόρεια της περιοχής, σε κοντινή απόσταση από την θάλασσα. Μετά από χρόνια οι Βενετοί δημιούργησαν τα ενετικά τείχη που παραμένουν ως στοιχείο της πόλης μέχρι και σήμερα.

[1] <https://el.wikipedia.org/wiki/Κρήτη>

[2] https://el.wikipedia.org/wiki/Περιφέρεια_Κρήτης

[3] <https://www.heraklion.gr/ourplace/ourplace.html>

Παρουσίαση Νησιού

Ελλάδα

- Νότιο όριο της χώρας
- Σύνορο με Αφρική
- Γεωγραφικό πλεονέκτημα
- Σημαντικός εμπορικός ακτοπλοϊκός σταθμός

Κρήτη

- Πληθυσμός νησιού: 630.000
- Βασικοί άξονες οικονομίας: Γεωργία, τουρισμός, εμπόριο
- Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου μεγαλύτερη σε έκταση και πληθυσμό

Δήμος Ηρακλείου

- Ιστορία ξεκινά την 7η χιλιετία π.Χ. στην Κνωσό
- Το 330 το κέντρο της πόλης μεταφέρετε βόρεια από την Βυζαντινή Αυτοκρατορία
- Οι Βενετοί δημιουργούν τα ενετικά τείχη

Ανάλυση πόλης

Χωροταξική ανάλυση

Πολεοδομική ανάλυση

Γεωμορφολογία τάφρου

Πολεοδομική στρατηγική

Ανάλυση πόλης

Χωροταξική ανάλυση ιστορικής εξέλιξης & σημασία της περιοχής μελέτης

Σε πρώτο επίπεδο επιχειρείται μια ανάγνωση της σύγχρονης πόλης του Ηρακλείου, η οποία περιλαμβάνει την μελέτη σε επίπεδο χωροταξικής και πολεοδομικής κλίμακας. Την ίδια στιγμή διαπιστώνουμε ότι τα χαρακτηριστικά της πόλης του Ηρακλείου συνιστούν ίχνη της πολυεπίπεδης ιστορίας του. Πρωταρχική θέση μεταξύ αυτών των χαρακτηριστικών κατέχουν τα ενετικά τείχη και η μορφολογία της τάφρου. Το δεδομένο αυτό σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η περιοχή μελέτης είναι φορτισμένη με τεράστια ιστορική σημασία, εφόσον ταυτίζεται με τμήμα των ενετικών τειχών, δίνεται μεγάλη έμφαση στην μελέτη της ιστορικής εξέλιξης της περιοχής και πώς αυτή έχει επηρεάσει τον σημερινό αστικό ιστό.

Επομένως, στην προσπάθεια εξέτασης του σημερινού ιστού ως αποτέλεσμα της ιστορικής εξέλιξης του, η μελέτη της ιστορίας του Ηρακλείου αποτελεί το πρώτο βήμα της ανάλυσης περιοχής. Η ιστορία της πόλης ξεκινά το 330 μ.Χ., όταν αποικείται για πρώτη φορά από τους Βυζαντινούς. Η αποικία στην αρχή δεν ακουμπάει την ακτογραμμή. Η περιοχή την εποχή εκείνη ονομαζόταν Χάνδακας. Στην επόμενη περίοδο μετά από μια εποχή πολέμων με τους Άραβες, οι Βυζαντινοί αποκτούν το 961 ξανά τον Χάνδακα και επεκτείνουν την πόλη δυτικά, ακουμπώντας παράλληλα στην ακτογραμμή. Σημάδια των δυο συγκεκριμένων εποχών διαφαίνονται σήμερα καθώς το νότιο όριο της περιόδου 824-1204 και το δυτικό όριο της περιόδου 330-824 αποτελούν τις οδούς Δημοκρατίας και 25ης Αυγούστου αντίστοιχα, δρόμους ευρύχωρους με κεντρικό πεζοδρομημένο χαρακτήρα. Εντός της πόλης βρισκόταν η περιοχή της σημερινής πλατείας Ελευθερίας. Από τα τείχη των συγκεκριμένων περιόδων σώζεται μικρό τμήμα, το οποίο διαφαίνεται σε συγκεκριμένα σημεία. Στην συνέχεια η πόλη κυριεύεται από τους Βενετούς και μετονομάζεται σε Candia η Καντιγιέ. Την περίοδο 1204-1669 η πόλη επεκτάθηκε και σχεδιάστηκαν αρκετές φορές τα αμυντικά τείχη. Την τελική μορφή τους την απέκτησαν το 1600. Τα τείχη άντεξαν από την πολιορκία των Τούρκων για 21 χρόνια, ένα από τα μεγαλύτερα διαστήματα που έχει αντέξει οχυρωματικό έργο στη ιστορία. Το 1913 κυρήχθηκε η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα και ο πλυθυσμός του Ηρακλείου ξεκίνησε να αυξάνεται. Το 1940 μετά τον Μεσοπόλεμο γίνεται πιο έντονο το φαινόμενο της αστικοποίησης και αγνοείται η έννοια του νεότερου μνημείου με αποτέλεσμα να καταστρέφονται δείγματα αξιόλογης αρχιτεκτονικής εντός των ενετικών τειχών. Το ρυθμιστικό σχέδιο του 1958 [4] συντάχθηκε με στόχο να απομακρύνει τις περιοχές κατοικίας εκτός των τειχών, εντάσσοντας πολλές αδόμητες περιοχές στο σχέδιο ώστε να απελευθερωθεί ο χώρος και το κέντρο να αρχίσει να αποτελείται από κεντρικές λειτουργίες (όπως εμπόριο, υπηρεσίες, διοικητικές λειτουργίες). Με την διάταξη του 1968 [5] η επονομαζόμενη παλιά πόλη αποκτά πλήρως αυτό τον χαρακτήρα. Το μεγαλύτερο μέρος των οικιστικών περιοχών μετά το 1968 βρίσκεται εκτός των ορίων των ενετικών τειχών. Με το ρυθμιστικό σχέδιο του 2003 [6] το κέντρο του Ηρακλείου που ταυτίζεται με τα όρια των ενετικών τειχών αποκτά χαρακτηρισμό διατηρητέας περιοχής.

Πολλά σημεία εντός της παλιάς πόλης εντάσσονται στις πεζοδρομημένες οδούς και το κέντρο αποκτά καλύτερες υποδομές για τους πεζοδούς.

Παράλληλα, η περιοχή μελέτης εκτός από μέρος της μακράς ιστορίας έχει και σημαντική γεωγραφική θέση όσο αναφορά τις κεντρικές οδικές αρτηρίες και τις γειτνιάσεις με τα σημεία εισόδου και εξόδου από το νησί. Τα ενετικά τείχη διαπερνούνται από κεντρικές οδικές αρτηρίες σε τέσσερα σημεία, ένα από τα οποία βρίσκεται στην περιοχή μελέτης. Το αεροδρόμιο και το λιμάνι είναι σε κοντινή απόσταση και οι κεντρικές αρτηρίες που τα διαπερνούν καταλήγουν στο κέντρο της πόλης μέσω την περιοχής μελέτης.

Σε επίπεδο οδικού δικτύου της περιοχής τα ενετικά τείχη διαπερνούνται από κεντρικές οδικές αρτηρίες σε τέσσερα σημεία, ένα από τα οποία βρίσκεται στην περιοχή μελέτης. Το αεροδρόμιο και το λιμάνι είναι σε κοντινή απόσταση και οι κεντρικές αρτηρίες που τα διαπερνούν καταλήγουν στο κέντρο της πόλης μέσω της περιοχής μελέτης.

Συμπερασματικά, η περιοχή μελέτης βρίσκεται σε κομβικό σημείο σε ιστορικό επίπεδο και σε σχέση με το σημερινό οδικό δίκτυο του Ηρακλείου.

Πολεοδομική ανάλυση

Συνεχίζοντας την ανάλυση της πόλης του Ηρακλείου σε πολεοδομικό επίπεδο, στην διάσταση των χρήσεων γης διαφαίνεται πως η περιοχή μελέτης δυτικά συνορεύει με την πλατεία Ελευθερίας και το εμπορικό κέντρο του Ηρακλείου, νότια με το πάρκο Γεωργιάδη και ανατολικά με περιοχές κατοικίας, ενώ μεγάλο μέρος των τειχών αποτελείται από πράσινους χώρους και αθλητικές εγκαταστάσεις. Όσο αναφορά την ζώνη των τειχών κύρια χαρακτηριστικά αποτελούν οι μη οργανωμένοι ανοιχτοί χώροι, που συνδυάζονται με δύσκολη κυκλοφορία ανά σημεία, εφόσον παρατηρείται έλλειψη της συνεχούς ροή κίνησης, καθιστώντας τα τείχη επισκέψιμα αποσπασματικά. Εσωτερικά και εξωτερικά του κέντρου της παλιάς πόλης δεν υφίστανται αρκετοί ελεύθεροι χώροι ωστόσο μεγάλο μέρος της είναι πεζοδρομημένο και η κυκλοφορία των αυτοκινήτων είναι ελάχιστη ώστε οι επισκέπτες να περιηγούνται εύκολα στους δρόμους, σε αντίθεση με την περιοχή των τειχών που δεν υπάρχει αντίστοιχη μέριμνα. Τέλος, τα εμπορικά σημεία της περιοχής είναι αναγνώσιμα με την ένταξη τους σε μεγάλους δρόμους και στο εμπορικό κέντρο αριθμούνται αρκετά παλιά εργοστάσια καθώς και αρχαιολογικοί χώροι.

[4] Σφακιανάνκη Β., Παρουσίαση *Ιστορίες της παλιάς πόλης*, Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Νομού Ηρακλείου, Εκδηλώσεις *Διαδρομές στην αρχιτεκτονική και στην πόλη*, Ηράκλειο 2006

[5] Προβελέγγιος Αρ., *Μελέτη Ρυθμιστικού Σχεδίου Ηρακλείου – Τεύχος Α*, Υπουργείο Συντονισμού Διεύθυνση επεξεργασίας προγράμματος Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης Κρήτης, Αθήναι Μάιος 1967

[6] http://www.teetak.gr/files/poleodomia_hrakleiou/GENIKA_POLEODOMIKA_SXEDIA/FEK/irakliou/trop_gps696_D_8_7_03.pdf

Ανάλυση πόλης

Γεωμορφολογία της τάφρου - σύγκριση με το παρελθόν

Συνεχίζοντας, δεδομένου ότι η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει μέρος των τειχών και της τάφρου, σημαντικό είναι να ερευνησουμε τις αλλαγές που έχουν συμβεί στην τάφρο σε γεωμορφολογικό επίπεδο.

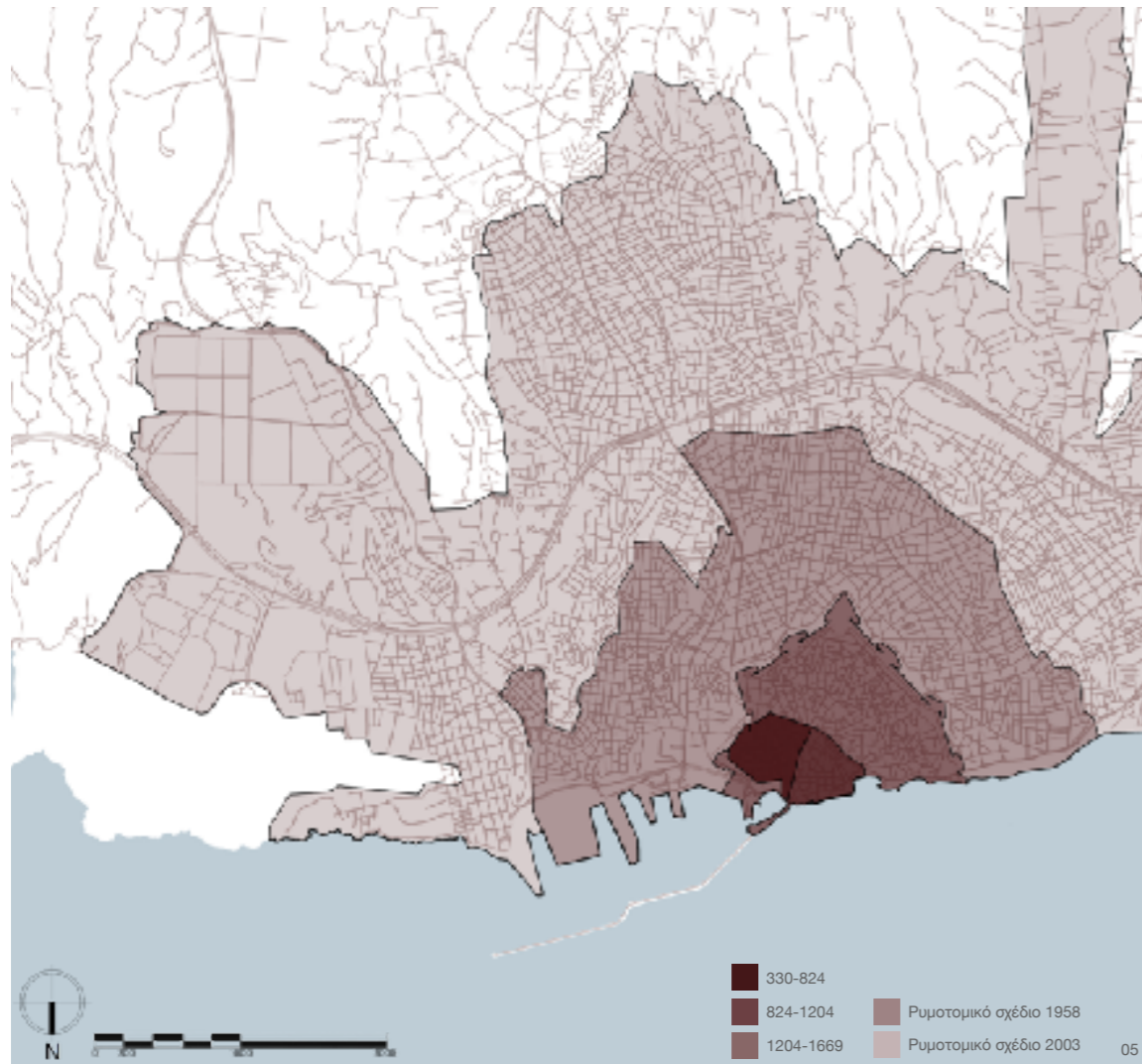
Κατά την έρευνα διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν 4 περιπτώσεις μεταβολών της τάφρου. Η πρώτη περίπτωση συναντάτε στο βόρειο τμήμα και στο πάρκο Γεωργιάδη, όπου η υψομετρική διαφορά της τάφρου και του εξωτερικού χώρου έχει μηδενιστεί. Βόρεια για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης διαμόρφωσης έχει αφαιρεθεί τμήμα του τείχους, με στόχο την διέλευση του οδικού δικτύου. Στα σημεία αυτά ο χρήστης δεν έχει την αίσθηση ότι βρίσκεται σε τμήμα της τάφρου. Στην δεύτερη περίπτωση ο επιπρομαχώνας έχει αφαιρεθεί αλλά η υψομετρική διαφορά διατηρείται. Η αίσθηση της τάφρου είναι αλλοιωμένη εξαιτίας της διαφορετικής αναλογίας της. Η περίπτωση αυτή συναντάτε μόνο στον χώρο του στίβου και πιθανότατα διαμορφώθηκε με αυτό τον τρόπο για τις ανάγκες της αθλητικής εγκατάστασης. Στην τρίτη περίπτωση το πλάτος της τάφρου έχει μεγαλώσει ή παραμείνει ίδιο διατηρώντας παράλληλα το ύψος. Στην περίπτωση αυτή η αίσθηση της τάφρου ταυτίζεται με την περίοδο του 1600. Αυτό συμβαίνει στο μεγαλύτερο μέρος της τάφρου. Η περιοχή μελέτης αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση καθώς οι επιχωματώσεις διατηρούν την αίσθηση της τάφρου στα κατώτερα επίπεδα αφαιρώντας παράλληλα την συνέχεια της. Η αίσθηση είναι διαφορετική καθώς ο χρήστης περιβάλλεται ανατολικά, δυτικά και νότια από υψομετρική διαφορά.

Πολοδομική πρόταση

Με βάση την ανάλυση της περιοχής σε χωροταξικό, πολεοδομικό και γεωμορφολογικό επίπεδο στην ζώνη της τάφρου προτείνουμε μια πολεοδομική στρατηγική, η οποία αναπτύσσεται σε 3 επίπεδα: προτείνεται η ανάπλαση της τάφρου ως ενιαίου πάρκου, τα τείχη αναπλάθονται και διαμορφώνεται ένα γραμμικό πάρκο με σημειακές στάσεις στους προμαχώνες και ο άξονας της εμπορικής ζώνης επεκτείνεται μέσα στην τάφρο με την επανάχρηση του Αλευρόμυλου Καστρινάκη με χρήσεις δημόσιου αλλά και εμπορικού χαρακτήρα. Η περιοχή μελέτης λειτουργεί ως κόμβος μεταξύ του πάρκου και της επέκτασης του εμπορικού άξονα της παλιάς πόλης.

Χωροταξική ανάλυση ιστορικής εξέλιξης & σημασία της περιοχής μελέτης

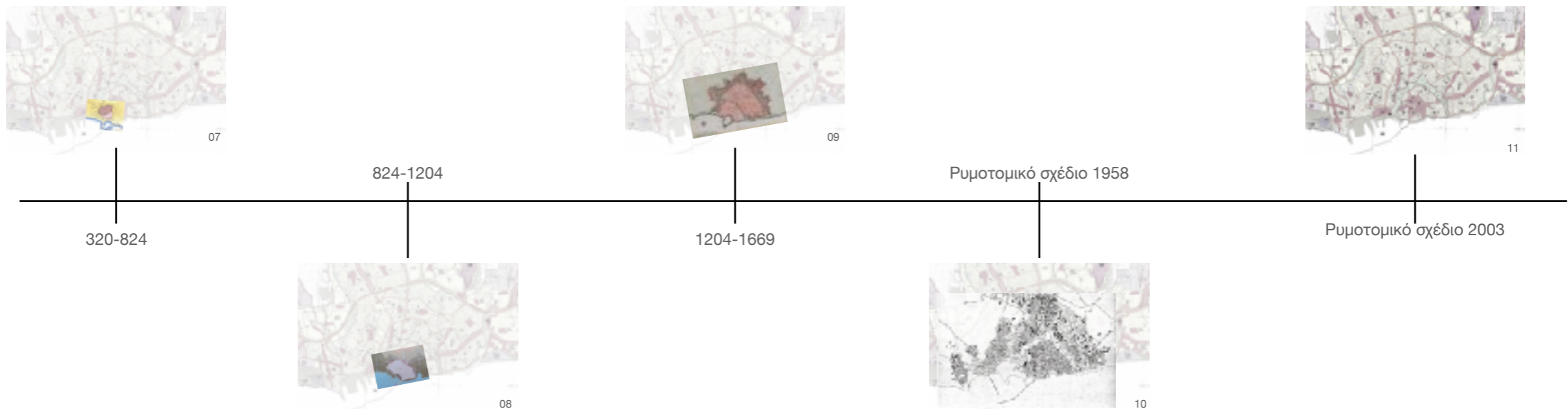
Ιστορική εξέλιξη

Σημασία της περιοχής μελέτης

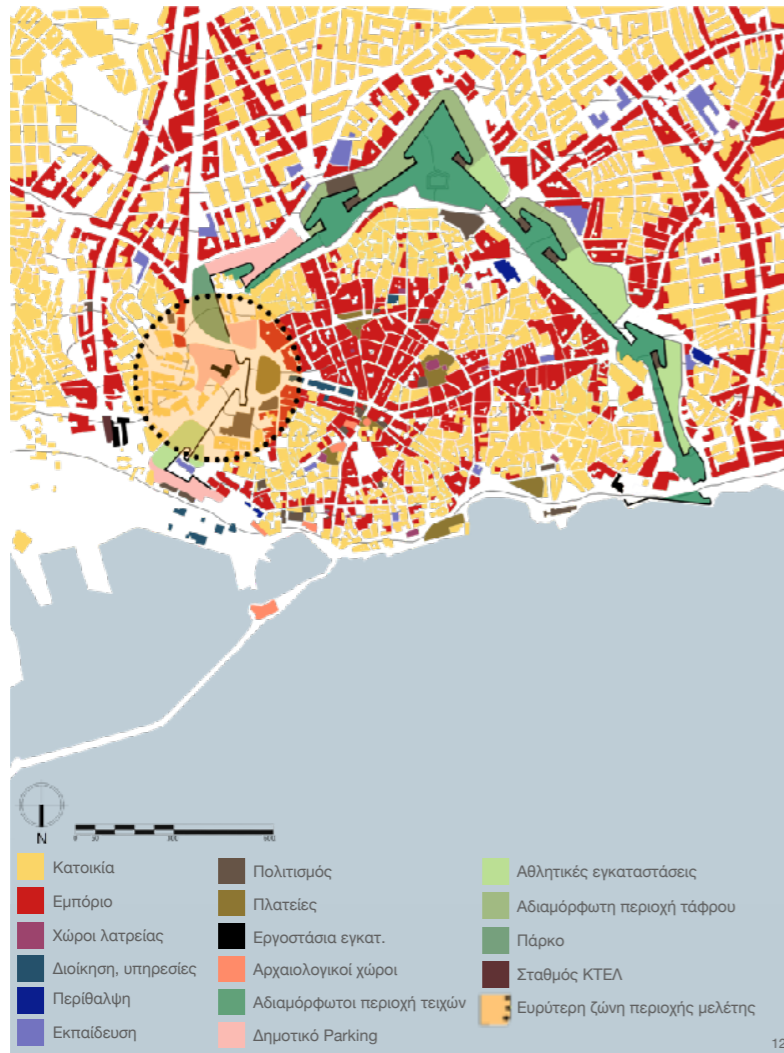

- 1 εκ των 4 διανοίξεων των τειχών στην περιοχή μελέτης
- Αεροδρόμιο και λιμάνι κοντά στην περιοχή, οι οδικές αρτηρίες τους διαπερνούν την περιοχή

Πολεοδομική ανάλυση

Χρήσεις γης

Χώροι πρασίνου και αθλητικές εγκαταστάσεις

Πεζόδρομοι, παλιά εργοστάσια και αρχαιολογικοί χώροι

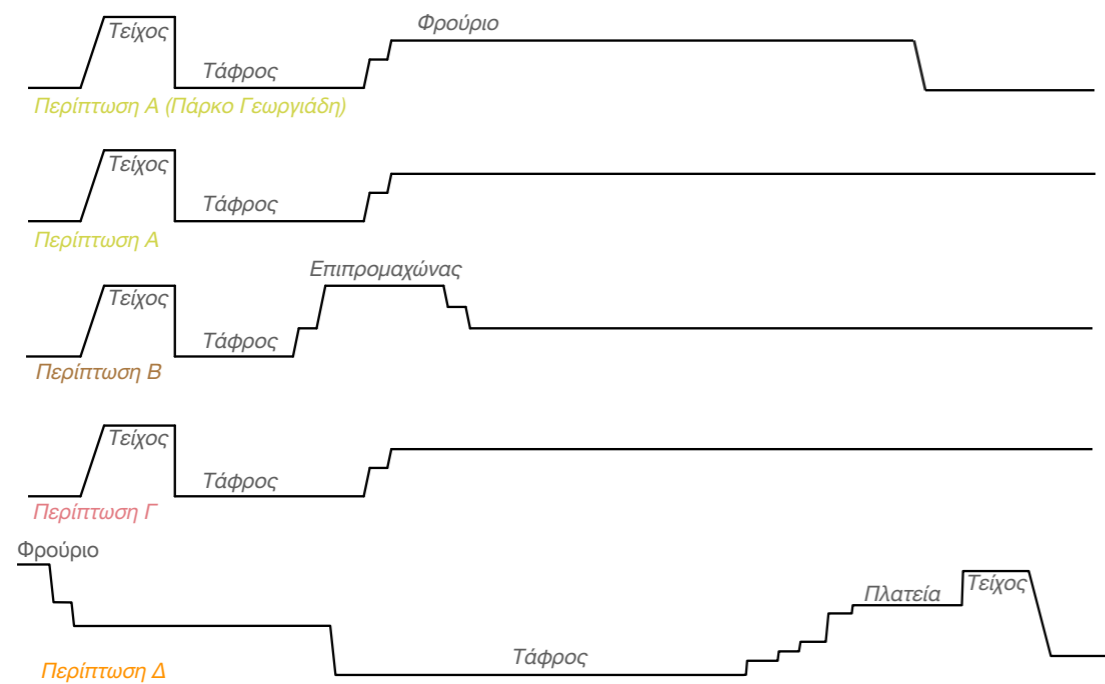
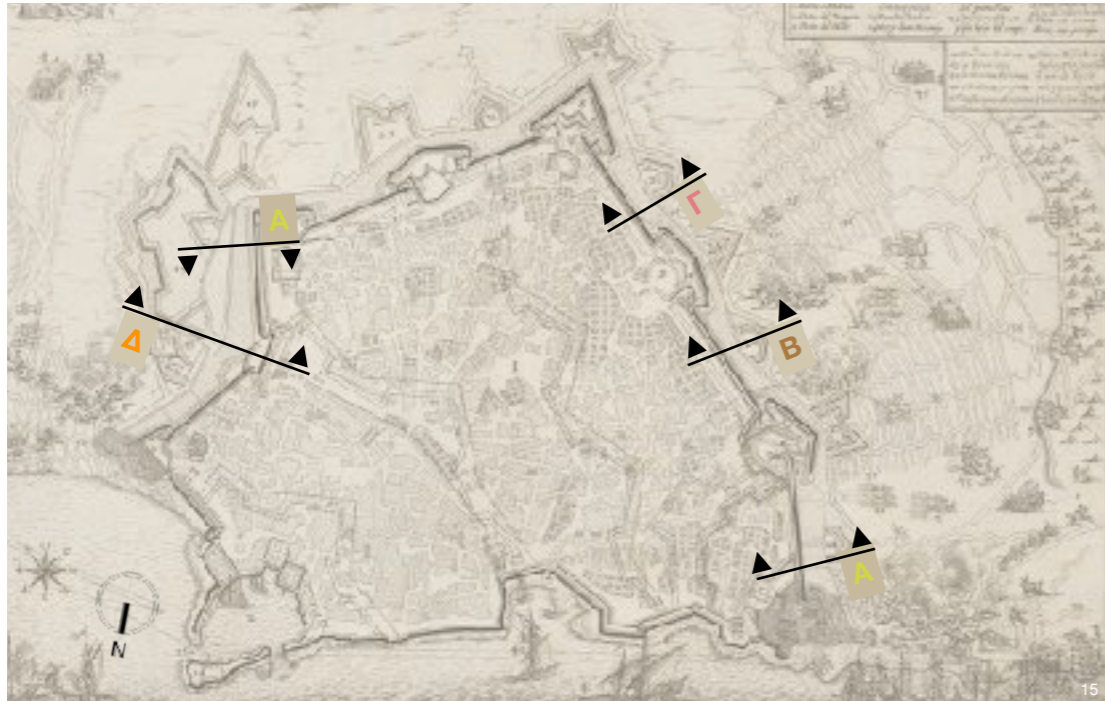
- Πλατεία Ελευθερίας και εμπορικό κέντρο στα δυτικά
- Περιοχές κατοικίας στα ανατολικά
- Πάρκο Γεωργιάδη στα νότια

- Πράσινοι χώροι σε μεγάλο μέρος των τειχών
- Μη οργανωμένοι ελεύθεροι χώροι
- Μη συνεχείς διαδρομές
- Αποσπασματική ανάγνωση τειχών

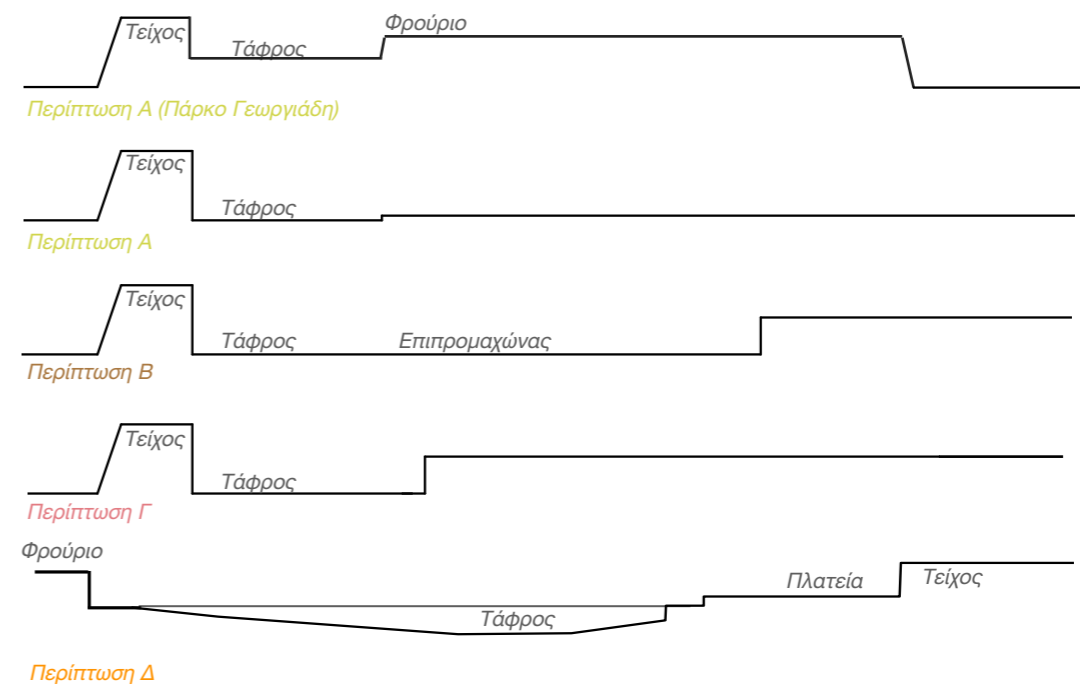
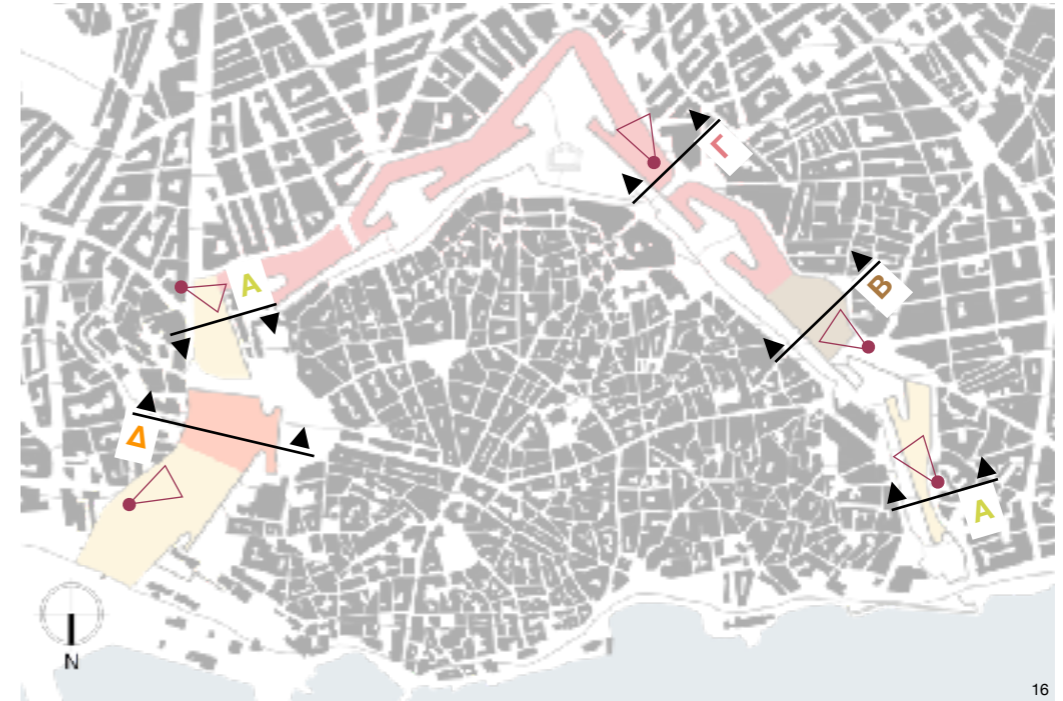
- Μεγάλο μέρος κέντρου πεζοδρομημένο
- Ελάχιστη κυκλοφορία οχημάτων
- Παλιά εργοστάσια και αξιοθέατα στο κέντρο

Γεωμορφολογία τάφρου - σύγκριση με το παρελθόν

1600

2021

Περίπτωση A (Πάρκο Γεωργιάδη)

Περίπτωση A

Περίπτωση B

Περίπτωση Γ

Περίπτωση Δ

Πρόταση πολεοδομικής στρατηγικής

- Ανάπλαση τάφρου και δημιουργία πάρκου
- Ανάπλαση τειχών και δημιουργία γραμμικού πάρκου
- Επέκταση εμπορικών χρήσεων στο πάρκο της τάφρου
- Τοποθέτηση εμπορικών και δημόσιων χρήσεων στον Αλευρόμυλο Καστρινάκη
- Η περιοχή μελέτης λειτουργεί ως κόμβος

Εμβάθυνση στην περιοχή μελέτης

Αμυντικό σύστημα

Ιστορία

Χάρτες

Σημερινή κατάσταση

Ζητήματα

Εμβάθυνση στην περιοχή μελέτης

Συνέχεια της ανάλυσης της πόλης του Ηρακλείου αποτελεί η ανάλυση του συστήματος των ενετικών τειχών και της περιοχής μελέτης ως μέρος τους, με σκοπό την κατανόηση της σημασίας της για το σύνολο τους. Η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει επίσης την έρευνα των παρεμβάσεων που έχουν πραγματοποιηθεί κατά το πέρασμα των χρόνων στην περιοχή μελέτης, ώστε να αντιληφθούμε την αλλοίωση που έχει επέλθει. Στην συνέχεια μέσα από μια σειρά χαρτών και φωτογραφιών επιχειρείται η ανάγνωση της σημερινής κατάστασης και των ζητημάτων της περιοχής μελέτης.

Ανάλυση αμυντικού τείχους

Το σύστημα των ενετικών τειχών θεωρείται ένα από τα σπουδαιότερα έργα οχυρωματικής αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα [7]. Αποτελείται από δυο σειρές προμαχώνων και μια ενδιάμεση τάφρος. Η τάφρος δεν γέμιζε με νερό. Το τμήμα των τειχών που βρισκόταν σε επαφή με την θάλασσα ήταν υπερυψωμένο. Οι προμαχώνες είχαν καρδιάσχημη χάραξη. Στο κενό μεταξύ του λοβού του προμαχώνα και του ευθύγραμμου τμήματος του τείχους διαμορφωνόταν πλατεία σε ενδιάμεσο υψομετρικό επίπεδο από την τάφρο ώστε να γίνεται ρίψη πλάγιων βολών, εξαιτίας της αποτελεσματικότητας τους σε σύγκριση με τις μετωπικές. Η επικοινωνία πλατείας και προμαχώνα γινόταν μέσα από υπόγειες στοές και πύλες. Οι επιπρομαχώνες στις περισσότερες περιπτώσεις δρούσαν ως ένα επιπλέον στρώμα άμυνας. Στην περιοχή μελέτης ο επιπρομαχώνας είχε τον χαρακτήρα του φρουρίου, χαρακτηριστικό μοναδικό για το σύνολο των επιπρομαχώνων. Η επικοινωνία των προμαχώνων με τους επιπρομαχώνες και τις εκτάσεις εκτός πόλης γινόταν με υπόγεια περάσματα.

Ιστορική αναδρομή βασικότερων εποχών

Έπειτα, εστιάζοντας στην περιοχή μελέτης εντοπίζεται μια σειρά αλλοιώσεων, με αφετηρία το 1600. Στο σημείο την συγκεκριμένη εποχή, βρίσκονται τα τείχη, η τάφρος, το φρούριο του Αγίου Δημητρίου και η πύλη του Αγίου Γεωργίου με τις πλατείες στο εσωτερικό των κοιλοτήτων. Εσωτερικά των τειχών στο συγκεκριμένο σημείο υπήρχε ελεύθερος χώρος, ο οποίος αποτελεί την σημερινή πλατεία Ελευθερίας. Το 1900 όπου η πόλη άρχισε να ξεπερνά τα όρια των τειχών διαμορφώθηκε η οδός Ικάρων και ο πρώτος όγκος του Αλευρόμυλου Καστρινάκη [8]. Η δημιουργία της οδού Ικάρων επέφερε την επιχωμάτωση τμήματος των τειχών, για τις ανάγκες κάλυψης της μεγάλης υψομετρικής διαφοράς, αλλοιώνοντας τον χαρακτήρα τους. Η τάφρος χωρίστηκε σε δυο τμήματα. Οι δυο πλατείες με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους εξαλείφθηκαν. Η νότια εξαιτίας της έλλειψης διαφοράς ύψους με την υπόλοιπη τάφρο και η βόρεια λόγω της διέλευσης της οδού Ικάρων. Η επιχωμάτωση αυτή την περίοδο δεν επηρέασε τα χαρακτηριστικά του φρουρίου. Το 1970 η ανάγκη για οδική επικοινωνία με τους υπόλοιπους νομούς δημιούργησε την λεωφόρο Δημοκρατίας και διαμορφώθηκε η πλατεία Ελευθερίας [8].

Η λεωφόρος Δημοκρατίας χαρακτήθηκε και επιχωματώθηκε παράλληλα και εσωτερικά της τάφρου ως τον προμαχώνα και στο σημείο αυτό έγινε η στροφή της για να διαπεράσει τα τείχη και να καταλήξει στην πλατεία Ελευθερίας. Η επιχωμάτωση του δρόμου αλλά και του πάρκου Γεωργιάδη εξαφάνισε την τάφρο στην συγκεκριμένη ζώνη και ένας μέρος του ύψους των τειχών αφαιρέθηκε εξαιτίας της ανάγκης διέλευσης της λεωφόρου. Στον νοτιότερο προμαχώνα χτίστηκαν κατοικίες με αποτέλεσμα να αλλοιωθεί περαιτέρω ο χαρακτήρας της τάφρου και των τειχών. Η διαμόρφωση είχε ως αποτέλεσμα η τάφρος και τα τείχη να μην είναι πλέον ευδιάκριτα συνολικά και να δημιουργείται εσωτερικά της τάφρου μεγάλη υψομετρική διαφορά. Το φρούριο του Αγίου Δημητρίου καλύφτηκε ως ένα ύψος για την δημιουργία οδού. Η σημερινή εποχή σε επίπεδο διαγράμματος δεν παρουσιάζει καμία διαφορά με την περίοδο του 1970.

Ανάλυση σημερινής ευρύτερης περιοχής

Καταλήγοντας στην σύγχρονη εποχή, μέσα από πολεοδομικούς χάρτες αναγνωρίζονται οι πιθανοί χρήστες της περιοχής καθώς και οι τρόποι που προσεγγίζουν το σημείο. Από τα δυτικά η πρόσβαση, από την πλατεία Ελευθερίας και το εμπορικό κέντρο η πρόσβαση γίνεται από πεζούς επισκέπτες. Νότια μέσω της λεωφόρου Δημοκρατίας υπάρχει άμεση προσέλευση αυτοκινήτων, γεγονός που δίνει στην περιοχή υπερτοπικό χαρακτήρα. Βόρεια και νοτιοδυτικά προσεγγίζουν το σημείο κάτοικοι της γύρω περιοχής. Ακόμη, το λιμάνι και το αεροδρόμιο έχουν πρόσβαση στο εμπορικό κέντρο του Ηρακλείου, από της οδό Ικάρων, οδός που όπως αναφέρθηκε εφάπτεται της περιοχής μελέτης. Η προσέγγιση επομένως της τάφρου γίνεται μέσα από την Ικάρων, με μια δύσκολη διαδρομή για τους πεζούς επισκέπτες λόγω της μεγάλης κλίσης της οδού και της έλλειψης υποδομών.

Παράλληλα, η κατάσταση των επιχωματώσεων στα όρια της περιοχής μελέτης χαρακτηρίζεται ως μη ικανοποιητική. Οι επιχωματώσεις του 1970 δημιούργησαν στο όριο του φρουρίου μια ζώνη σε ανώτερο επίπεδο από αυτό της τάφρου. Η ζώνη αυτή χρησιμοποιείται ως οδός διέλευσης αυτοκινήτων και δεν διαθέτει υποδομή για την διέλευση πεζών.

[7] Ερευνητική εργασία με τίτλο: " Η εξέλιξη του Προμαχωνικού Συστήματος", Μπάρλας Χαράλαμπος, 2016

[8] http://history-pages.blogspot.com/2012/10/blog-post_13.html

Εμβάθυνση στην περιοχή μελέτης

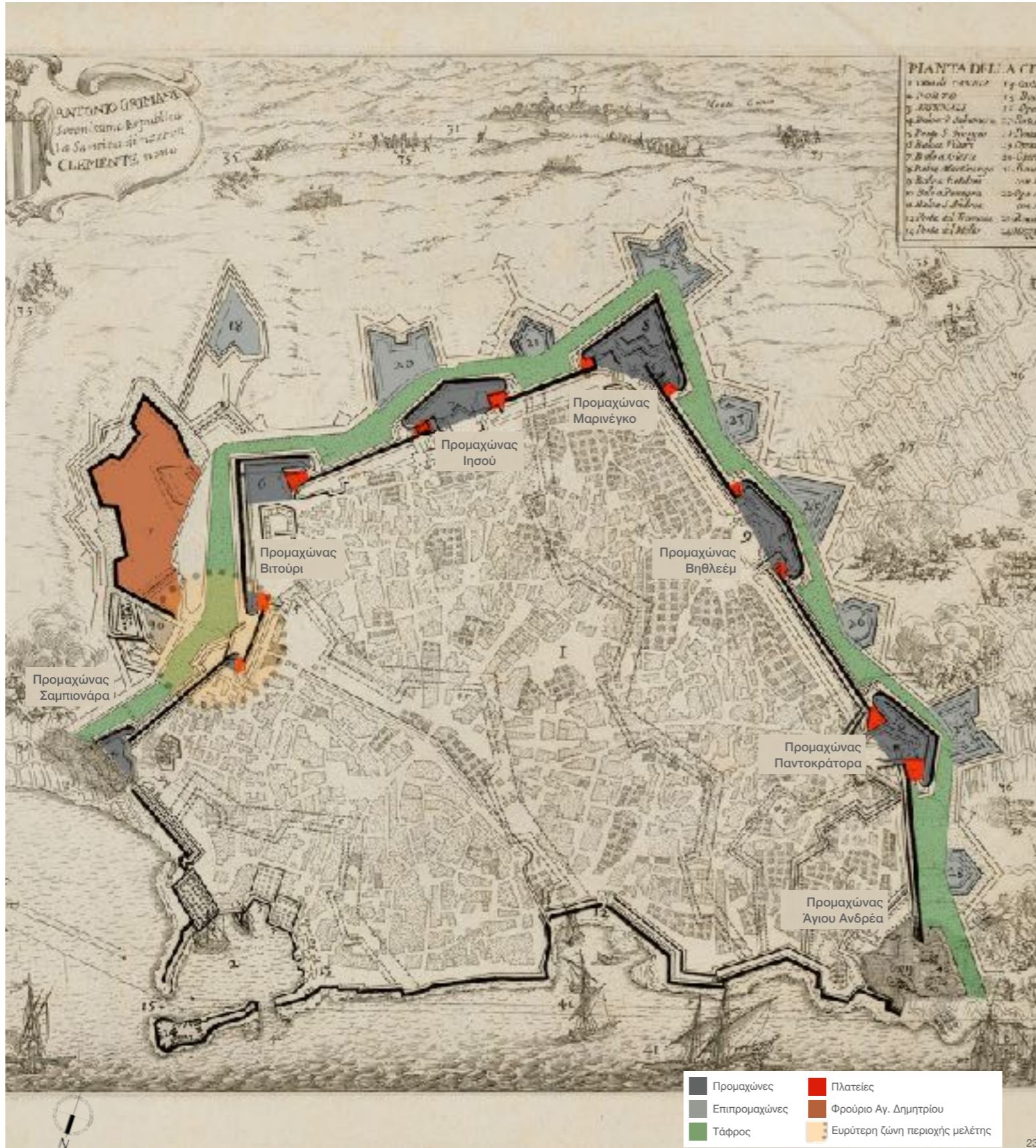
Σημερινή κατάσταση περιοχής

Σήμερα έπειτα από όλες τις αλλοιώσεις που έχουν επέλθει, η περιοχή μελέτης είναι κακοσυντηρημένη. Στο πρηνές η διαμόρφωση που υπάρχει για την κατάβαση δεν διακρίνεται εύκολα και δεν έχει συντηρηθεί. Όλη η ζώνη ανατολικά της Ικάρων είναι δεντροφυτεμένη ακανόνιστα, με αποτέλεσμα να διακόπτεται όποια θέα από το επίπεδο του προμαχώνα προς το λιμάνι και την τάφρο. Ο Αλευρόμυλος δεν διακρίνεται από μακριά και από κοντινή απόσταση δεν μπορεί κανείς να περιηγηθεί γύρω του. Εσωτερικά ο Αλευρόμυλος έχει καταστραφεί από φωτιές. Η σκεπή έχει καταρρεύσει πλήρως και πολλά ξύλινα στοιχεία έχουν καεί. Μέρος του εξοπλισμού διατηρήται σε μέτρια κατάσταση.

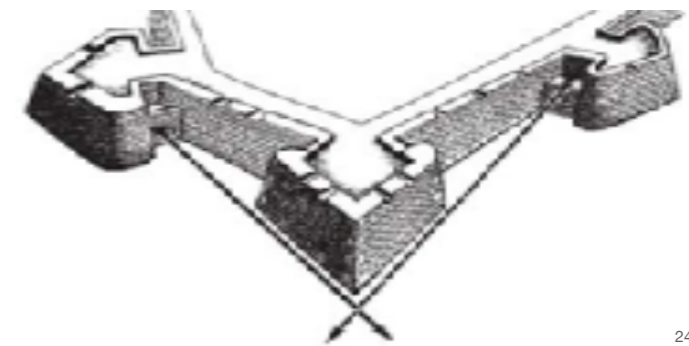
Κρίσιμα ζητήματα προς επίλυση

Συμπερασματικά, μετά από μελέτη και επιτόπια έρευνα ανακαλύψαμε τα εξής ζητήματα που χρήζουν επίλυσης. Η οδός Ικάρων με την κάλυψη μεγάλου μέρους των βασικών χαρακτηριστικών της τάφρου δημιουργεί προβλήματα στην συνολική αντίληψη της τάφρου. Η οδός στα ανατολικά της περιοχής μελέτης δεν έχει τις απαραίτητες υποδομές για την διέλευση πεζών, καταλήγοντας ως μια ζώνη που δεν χρησιμοποιείται. Το πάρκο Γεωργιάδη διακόπτεται απότομα από την λεωφόρο Δημοκρατίας και τίθεται ζήτημα συνέχειας του. Η υψομετρική διαφορά μέσα στην τάφρο είναι μεγάλη. Στην πρόταση πρέπει να γίνει επίλυση του ζητήματος. Ένα ακόμα δίλημα ήταν ο τρόπος επαφής των διαμορφώσεων της πρότασης σε σχέση με τον προμαχώνα. Τέλος το πιο βασικό ζήτημα αποτελεί η ανάδειξη του πλάτους της τάφρου εξαιτίας της έκτασης της οδού Ικάρων αλλά και της μη οργανωμένης δεντροφύτευσης στην περιοχή. Τα δυο αυτά στοιχεία αποτρέπουν τον χρήστη όσο βρίσκεται μέσα στην τάφρο να αντιληφθεί τα χαρακτηριστικά που είχε στην αρχική της μορφή.

Ανάλυση αμυντικού συστήματος

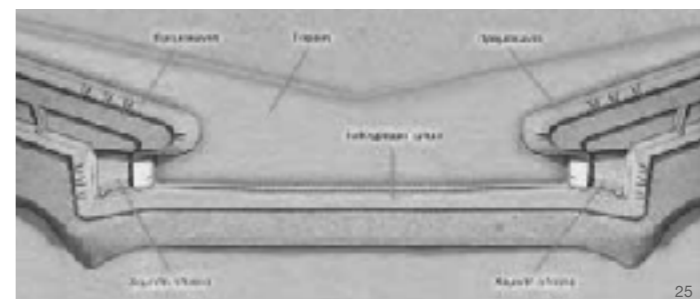

- 3 γραμμές αμυντικού συστήματος (προμαχώνας, επιπρομαχώνας, ενδιάμεση τάφος)
- Καρδιόσχημη χάραξη προμαχώνων
- Δημιουργία πλατειών ανάμεσα στον λοβό προμαχώνων και ευθύγραμμου τμήματος
- Χρήση της πλατείας για ρίψη πλάγιων βολών
- Επιπρομαχώνες επιπλέον στρώμα προστασίας
- Ο επιπρομαχώνας της περιοχής μελέτης αποτελεί φρούριο

Αξονομετρική αναπ. τείχους, πλατείας και πλευρικών πυλών

24

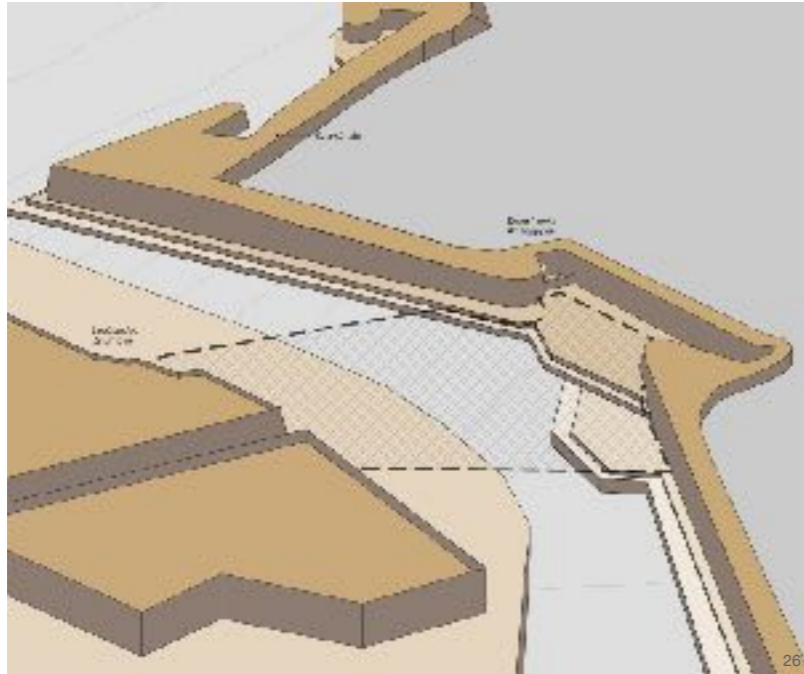
Λεπτομέρεια ευθύγραμμου τείχους-λοβών

25

Ιστορική αναδρομή βασικότερων εποχών

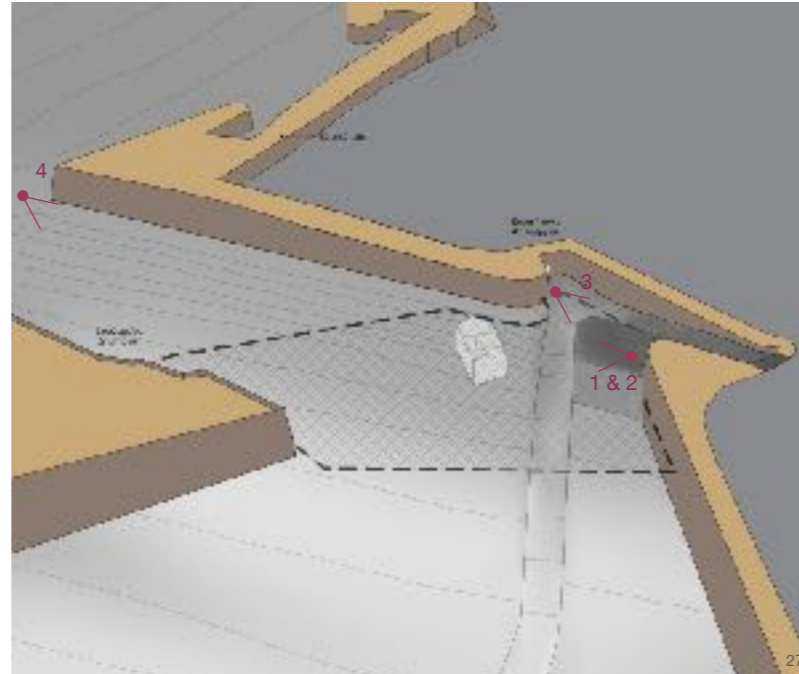
1600

Τελική μορφή των τειχών ως φρουριακή αρχιτεκτονική

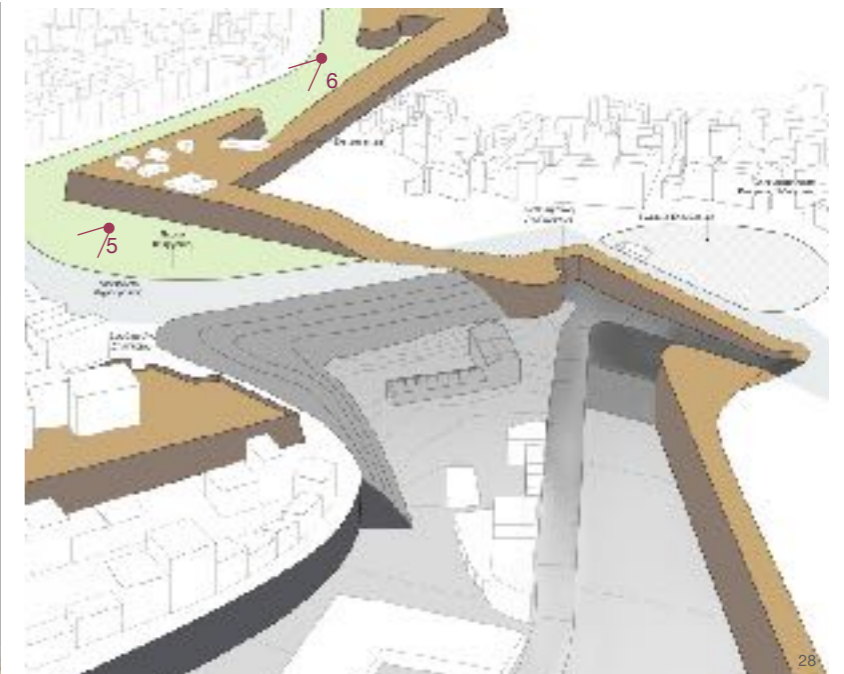
1900

Δημιουργία οδού Ικάρων στο μήκος της τάφρου

1970

Διέλευση λεωφ. Δημοκρατίας με επιχωμάτωση της τάφρου

1. Αποψη βόρειου προμαχάνα (1900)

2. Αποψη βόρειου προμαχάνα (1900)

3. Αποψη νότιου προμαχάνα (1900)

4. Αποψη πάρκου Γεωργιάδη (1900)

5. Αποψη πάρκου Γεωργιάδη (1970)

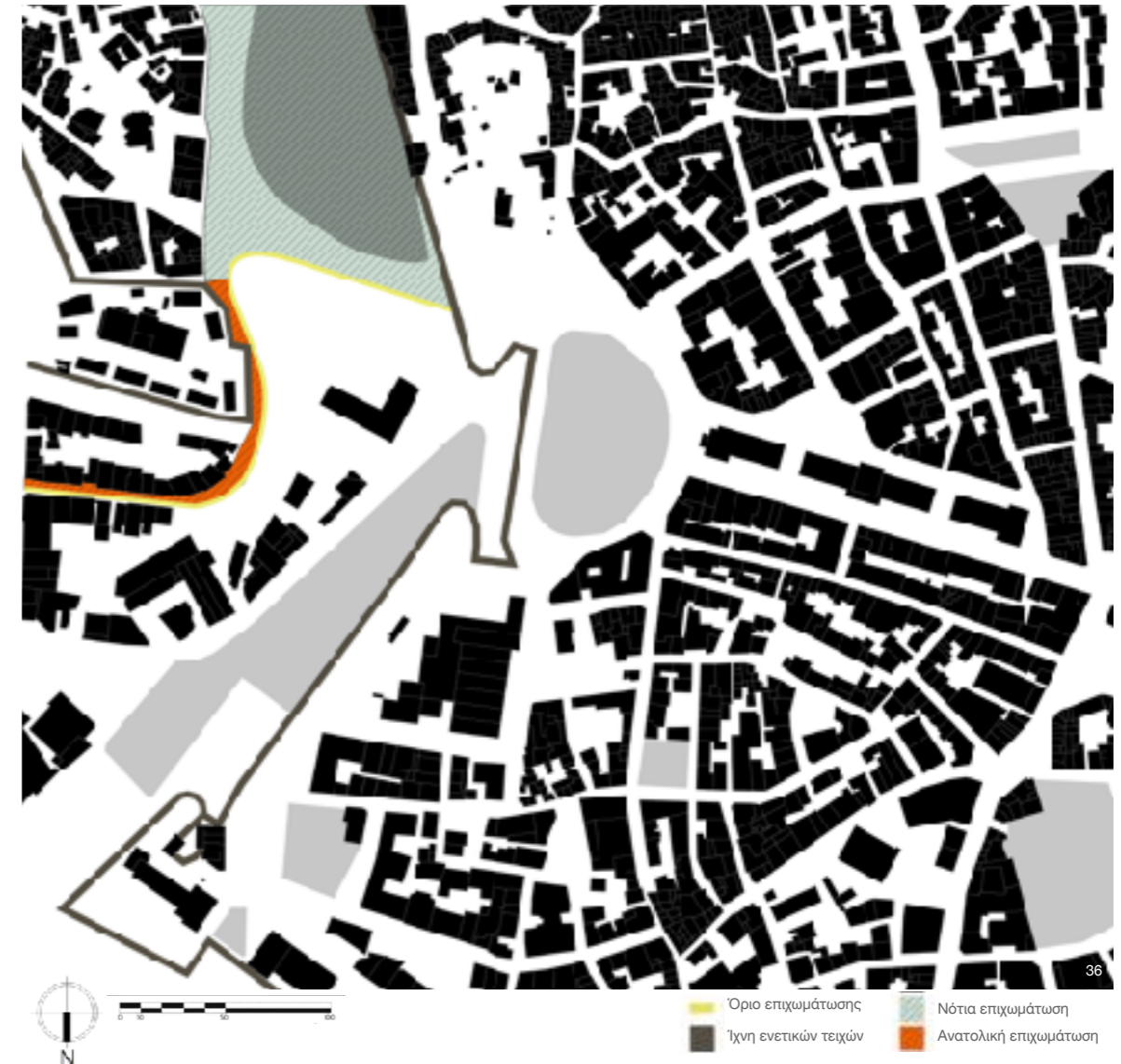
6. Διάνοξη λεωφόρου Χαριλάου Τρικούπη στο πλάτος της τάφρου (1970)

Ανάλυση σημερινής ευρύτερης περιοχής

Χρήστες της περιοχής

Κατάσταση επιχωματώσεων

- Από δυτικά έρχονται πεζοί επισκέπτες από το κέντρο
- Υπερτοπικός χαρακτήρας περιοχής με την διέλευση οχημάτων
- Από λιμάνι και αεροδρόμιο χρηστές που επισκέπτονται το κέντρο και την περιοχή μελέτης
- Από ανατολικά και βόρεια έρχονται κάτοικοι της γύρω περιοχής
- Προσέγγιση από οδό Ικάρων
- Μη διαμορφωμένος δρόμος για πεζούς με μεγάλη κλίση

- Καμία υποδομή για πεζούς στην ανατολική οδό που συνορεύει με το οικόπεδο

Σημερινή κατάσταση περιοχής

1. Άποψη από νότιο προμαχώνα

2. Άποψη από κάτω στάθμη

3. Κατάβαση από προμαχώνα

4. Δυτική όψη Αλευρόμυλου Καστρινάκη

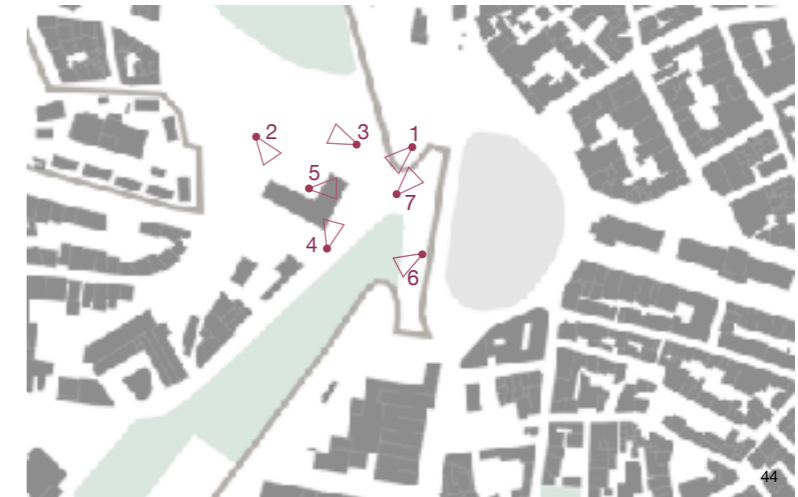
5. Εσωτερικό Αλευρόμυλου Καστρινάκη

6. Άποψη άνω επιπέδου οδού Ικάρων

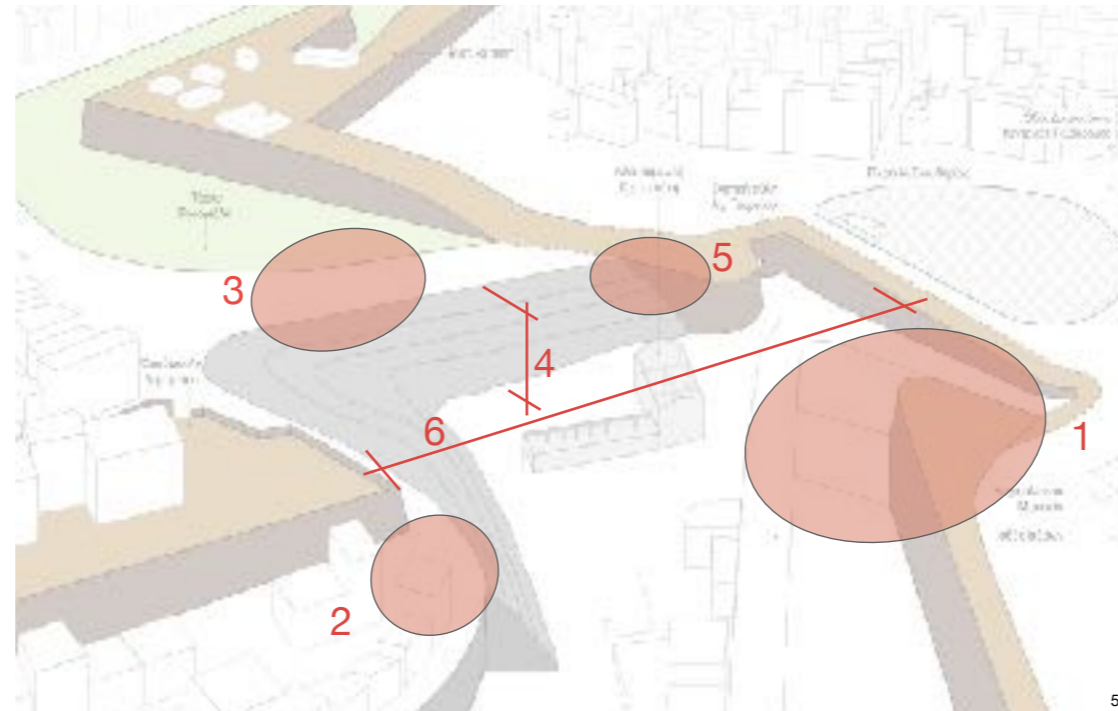
7. Άποψη ενετικής πύλης

Κρίσιμα ζητήματα προς επίλυση

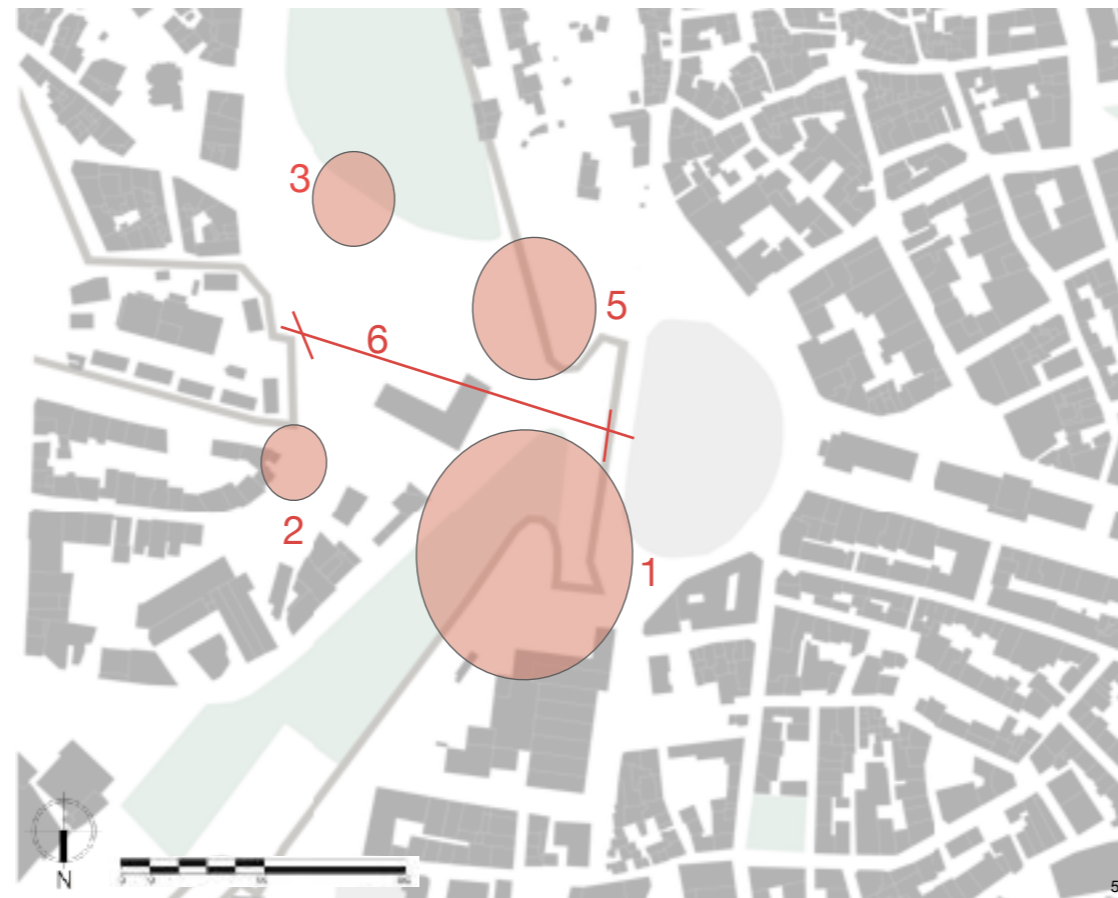
1. Διαχείριση οδού Ικάρων

4. Διαχείριση υψομετρικής διαφοράς

2. Κατάσταση ανατολικών ορίων

5. Επαφή νέας διαμόρφωσης και προμαχώνα

3. Συνέχεια του πάρκου Γεωργιάδη

6. Ανάδειξη πλάτους της τάφρου

Στρατηγική επίλυσης ζητημάτων και σχεδιαστική λύση

Διαγράμματα

Κατόψεις

Τομές

Τρισδιάστατες απεικονίσεις

Στρατηγική επίλυσης ζητημάτων και σχεδιαστική λύση

Τέλος, παρουσιάζουμε την στρατηγική επίλυσης των ζητημάτων και την σχεδιαστική λύση, μέσα από διαγράμματα, κατόψεις, τομές και τρισδιάστατες απεικονίσεις.

Διαγραμματική ανάλυση στρατηγικής

Με τα στοιχεία που έχουμε συγκεντρώσει καταλήγουμε στην παρακάτω στρατηγική. Σε επίπεδο πρασίνου διαμορφώνουμε δυο ζώνες που εκτείνονται κατά το πλάτος της τάφρου. Η νότια πράσινη ζώνη αποτελεί πρανές και χώρο κατάβασης. Η βόρεια πράσινη ζώνη χαρακτηρίζεται ως ασύλλιο. Οι δυο ζώνες επικοινωνούν με ένα τμήμα πρανούς στο ανατολικό όριο και με ένα βατό δώμα, με τον χώρο από κάτω του να λειτουργεί ως ημιυπαίθριος. Σε επίπεδο χρήσεων στο κατώτερο επίπεδο από τα πρανή βρίσκεται ένα πλάτωμα, το οποίο χωρίζεται στα δυο από την στοά του βατού δώματος. Στην στοά του πλατώματος έχει τοποθετηθεί καθιστικός χώρος και αναψυκτήριο. Η επικοινωνία του πλατώματος με την κάτω πλατεία γίνεται μέσω κερκίδων. Η πλατεία συνδιαλέγεται με τον Αλευρόμυλο Καστρινάκη. Επίσης νότια της πλατείας και μέσα στο πρανές διαμορφώνεται μια στοά για την δημιουργία ημιυπαίθριων εκθέσεων. Στα ανατολικά του Αλευρόμυλου συναντάμε ένα ακόμα κατώτερο επίπεδο, το οποίο λειτουργεί ως χώρος χαλάρωσης και παρατήρησης των τειχών. Στον χώρο αυτό τοποθετούμε έναν καθιστικό πράσινο χώρο και μια επιφάνεια νερού. Το νερό επιλέχθηκε να τοποθετηθεί στο συγκεκριμένο σημείο εξαιτίας της ανακλαστικής του ιδιότητας, μέσω της οποίας αναδεικνύονται περαιτέρω τα τείχη, ο προμαχώνας και ο Αλευρόμυλος Καστρινάκη. Στο όριο της συγκεκριμένης ζώνης με το ασύλλιο διαμορφώνεται μια ημιυπαίθρια αγορά. Νότια του χώρου χαλάρωσης βρίσκεται ο χώρος κίνησης. Αυτό το πλάτωμα χρησιμοποιείται ως χώρος όπου καταλήγει η κατάβαση από το ασανσέρ και την πλατεία στην πύλη του Αγίου Γεωργίου.

Σε επίπεδο ροών δημιουργούμε ένα σύστημα πολλαπλών δικτύων προσπέλασης. Το δίκτυο των προσπελάσεων στο ανώτερο επίπεδο αποτελείται από 5 προσβάσεις. Την πύλη του Αγίου Γεωργίου με αρχή στην πλατεία Ελευθερίας που επικοινωνεί με την τάφρο μέσω υπόγειας στοάς, την οποία επαναχρησιμοποιούμε. Το επίπεδο όπου καταλήγει η πύλη είναι ενδιάμεσο από άποψη υψομετρικής διαφοράς, επαναφέροντας το σχήμα της παλιάς πλατείας των ενετικών τειχών. Δυο σημεία πρόσβασης στα νότια. Το νοτιοδυτικό αποτελείται από την επιλογή κατάβασης με ασανσέρ ή μονοπατιού μέσω του πρανούς. Νοτιοανατολικά δίνεται η δυνατότητα κατάβασης μέσω του πρανούς. Τα δυο νότια μονοπάτια καταλήγουν σε έναν κόμβο. Βορειοανατολικά βρίσκεται το τελευταίο σημείο πρόσβασης. Σε αυτή την περίπτωση, ο χρήστης έχει την δυνατότητα να συνεχίσει είτε προς το ασύλλιο είτε να συνεχίσει διασχίζοντας το βατό δώμα και καταλήγοντας στον νότιο κόμβο. Ο κόμβος καταλήγει σε κατώτερο επίπεδο όπου συναντάμε το πλάτωμα και την στοά. Κινούμενος δυτικά ο χρήστης μέσα από τις κερκίδες φτάνει στην κεντρική πλατεία. Στην περίπτωση που δεν θέλει να εισέλθει στην πλατεία, μπορεί να μεταβεί βόρεια στο ασύλλιο ή στον δυτικό χώρο κίνησης μέσα από την νότια ζώνη. Ο δυτικός χώρος κίνησης και ο χώρος χαλάρωσης επικοινωνούν μέσω ράμπας. Οι είσοδοι του Αλευρόμυλου από τους δυο όγκους είναι ημιυπαίθριοι για την δημιουργία επιπλέον προσβάσεων του χρήστη από και προς το ασύλλιο, την πλατεία και τον χώρο χαλάρωσης.

Το νότιο πρανές δεν ακουμπά τα τείχη. Για την δημιουργία σκοτίας του νότιου πρανούς με τον προμαχώνα τοποθετούμε στο κενό τον ανελκυστήρα, ο οποίος έρχεται σε απόσταση από τον προμαχώνα για την καλύτερη ανάδειξη του. Στο ανατολικό όριο παραχωρούμε μια ζώνη της περιοχής για την δημιουργία υποδομής διέλευσης πεζών στην οδό στο ανώτερο επίπεδο. Τέλος, η οδός Ικάρων προτείνεται να επανασχεδιαστεί και το τμήμα της περιοχής μελέτης να μετατραπεί σε γέφυρα. Ο σχεδιασμός της γέφυρας βρίσκεται σε επίπεδο προμελέτης. Οι διαστάσεις των υποστηλωμάτων και το πάχος της πλάκας αποτελούν ενδεικτικά μεγέθη. Έγινε ανάπτυγμα της γέφυρας, ώστε να διαπιστώσουμε το ποσοστό κλίσης της και να μελετήσουμε αν βρίσκεται στα επιτρεπτά όρια. Σχετικά με την συγκεκριμένη απόφαση έγινε μια εκτενής συζήτηση και μελέτη. Εξετάστηκε το ενδεχόμενο πλήρους ή μερικής κατάργησης της, αλλά απορρίφθηκε στα πλαίσια της εργασίας, καθώς έπρεπε να γίνει κυκλοφοριακή μελέτη της ευρύτερης περιοχής εξαιτίας της σημασίας της στην περιοχή. Η μελέτη κρίθηκε δύσκολη ως προς την υλοποίηση της στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας, καθώς το περιεχόμενο διέφερε από την ανάλυση της οδικής κυκλοφορίας της περιοχής. Η γεφυροποίηση της Ικάρων στο συγκεκριμένο τμήμα επιτρέπει την εύκολη διάβαση των πεζών σε όλο το πλάτος της τάφρου, αποκαλύπτοντας όλο το εύρος των τειχών.

Τοπογραφικό σχέδιο

Στο τοπογραφικό σχέδιο αντιλαμβανόμαστε την σχέση της περιοχής μελέτης με τα στοιχεία της γύρω περιοχής. Το πράσινο του πάρκου Γεωργιάδη συνεχίζεται οργανωμένα μέσα στην περιοχή. Ο επανασχεδιασμός της Ικάρων, με την μείωση της έκτασης της επιτρέπει την ανάδειξη της τάφρου και των τειχών. Οι πλατείες, τα πλατώματα και οι πράσινοι χώροι δεν συναγωνίζονται σε κλίμακα την πλατεία Ελευθερίας και το πάρκο Γεωργιάδη αντίστοιχα. Η γεωμετρία, οι αναλογίες και η κλίμακα των διαφορών ανοιχτών χώρων της σύνθεσης ποικίλουν και δίνουν διαφορετικό χαρακτήρα. Στην σύνθεση αναγνωρίζεται μια κεντρική πλατεία, η οποία λειτουργεί ως ενοποιητικό στοιχείο των επιμέρους τμημάτων της σύνθεσης.

Διασχίζοντας τα μονοπάτια του νότιου πρανούς, ο χρήστης αποκτά μια πρώτη ματιά του πλατώματος, της πλατείας και του Αλευρόμυλου μέσα από την συστοιχία δέντρων του πρανούς. Οι κορμοί των δέντρων λειτουργούν ως κάθετα στοιχεία, τα οποία με την πυκνότητα τους δημιουργούν συγκεκριμένες οπτικές φυγές. Στην κατάβαση από τον κόμβο στο πλάτωμα οι οπτικές φυγές περιορίζονται εξαιτίας της στοάς. Η κατάσταση αυτή αλλάζει όταν ο χρήστης βρεθεί στην δυτική πλευρά του πλατώματος, όπου έχει περάσει την στοά. Εκεί αποκτά θέα στον προμαχώνα, τα τείχη, την πλατεία και τον Αλευρόμυλο. Η υλικότητα του πρανούς και του βατού δώματος αποτελείται κυρίως από χωμάτινες επιφάνειες. Στο πλάτωμα, τις κερκίδες, την πλατεία, τον δυτικό χώρο κίνησης, την στοά, τον χώρο χαλάρωσης και την ζώνη κίνησης βόρεια του νότιου πρανούς το υλικό δαπέδου είναι υδατοπερατό σκυρόδεμα, ώστε να μην αλλάξει ο υδροφόρος ορίζοντας της περιοχής και να διατηρείται η θερμοκρασία σε χαμηλά επίπεδα.

Στρατηγική επίλυσης ζητημάτων και σχεδιαστική λύση

Επανάχρηση Αλευρόμυλου Καστρινάκη

Ο Αλευρόμυλος Καστρινάκη επαναχρησιμοποιείται. Ο σχεδιασμός του βρίσκεται σε επίπεδο προμελέτης, που περιλαμβάνει την δημιουργία του κτιριολογικού προγράμματος και τη χωροθέτηση του. Φιλοξενεί χώρους δραστηριοτήτων για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των πολιτών σε ερασιτεχνικό επίπεδο. Τοποθετούνται εργαστήρια φωτογραφίας, καλλιτεχνικών και χειροτεχνιών, καθώς και χώροι μουσικής, χορού και άλλων ομαδικών και ατομικών δραστηριοτήτων. Οι χρήστες μπορούν να χρησιμοποιήσουν ελεύθερα τους χώρους αυτούς ώστε να περνούν τον ελεύθερο τους χρόνο δημιουργικά, με δραστηριότητες που επιθυμούν. Η διάταξη του δυτικού όγκου είναι τριμερής, με τις τρεις αίθουσες να είναι σχεδόν τετραγωνικού σχήματος σε κάτοψη. Η κίνηση εσωτερικά του όγκου γίνεται κεντρικά και αμφίπλευρα του συναντάμε τις δυο μεγάλες τετραγωνικές αίθουσες. Τα επίπεδα βόρεια και νότια δεν είναι στις ίδιες στάθμες, εξαιτίας της ιδιαιτερότητας των μηχανημάτων του Αλευρόμυλου. Ο βόρειος όγκος είναι ισόγειος. Σε κατασκευαστικό επίπεδο, δεν γίνεται χρήση οπλισμένου σκυροδέματος στο κτίριο, παρά μόνο σε σημεία όπου επιδιορθώσεων όπου κρίνεται απαραίτητο. Η σκεπή είναι ελαφριά κατασκευή, όπως και η παλιά και τα μεσοπατώματα διαρθρώνονται από ξύλινα στοιχεία.

Ανάλυση τομών

Οι τομές στο πλάτος της τάφρου έχουν σχεδιαστεί ώστε τα επίπεδα να χαμηλώνουν σε επίπεδο στάθμης προς τα τείχη, ώστε να αναδειχθεί το ύψος τους και η παλιότερη αίσθηση της τάφρου.

Στόχος πρότασης σε σχέση με τις παλαιότερες παρεμβάσεις

Οι προτάσεις που έγιναν ενισχύουν την αίσθηση των τειχών και της τάφρου, χωρίς να αναιρούνται οι παρεμβάσεις που έχουν γίνει σήμερα. Η πρόταση επαναπροσαρμόζει τις παλαιότερες παρεμβάσεις ώστε να σέβονται τα τείχη και την τάφρο.

Διαγραμματική ανάλυση στρατηγικής

Χωροθέτηση πρασίνου

— Πράσινες ζώνες

- Συνέχεια του πάρκου Γεωργιάδη
- Πράσινοι χώροι κατά το πλάτος της τάφρου συνδεδεμένοι μέσω ανατολικού πρανούς και βατού πράσινου δώματος

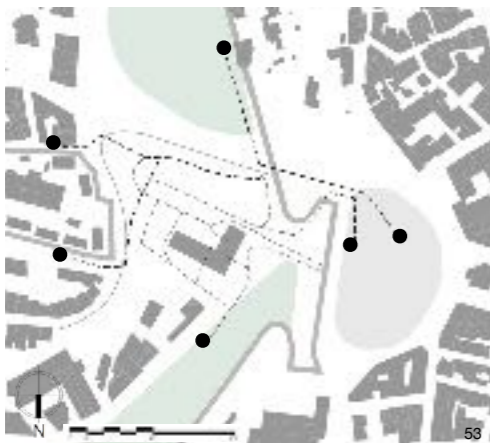
Χρήσεις

— Πρανές κατάβασης
— Ημιμπ. αναψυκτήριο
— Κερκίδες
— Πλατεία
— Χώρος πράσινων δραστ.
— Αλσύλιο

- Αναψυκτήριο κάτω από βατό δώμα
- Κερκίδες ως σύνδεσμος πλατείας- αναψ.
- Ημιυπαίθρια στοά εκθέσεων Νότια της πλατείας και μέσα στο πρανές
- Αλσύλλιο ως σύνδεσμος ανοιχτών χώρων

Ροές

— Ροές
● Σημεία προσβάσεων

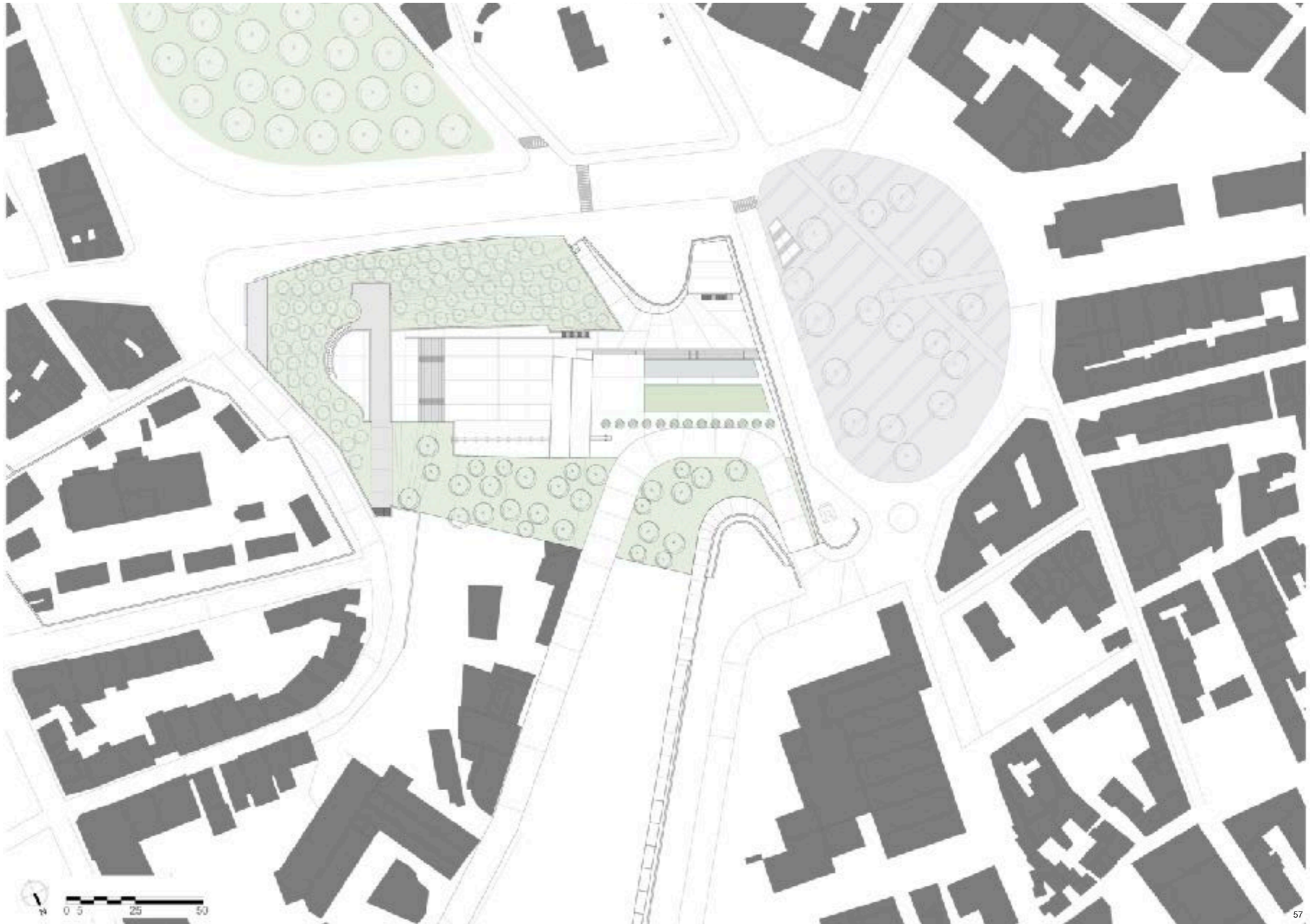
- Δίκτυο δρόμων με πολλαπλές προσβάσεις
- Ημιυπαίθρες εισοδοι στον Αλευρόμυλο Καστρινάκη

Συνολική απεικόνιση της στρατηγικής

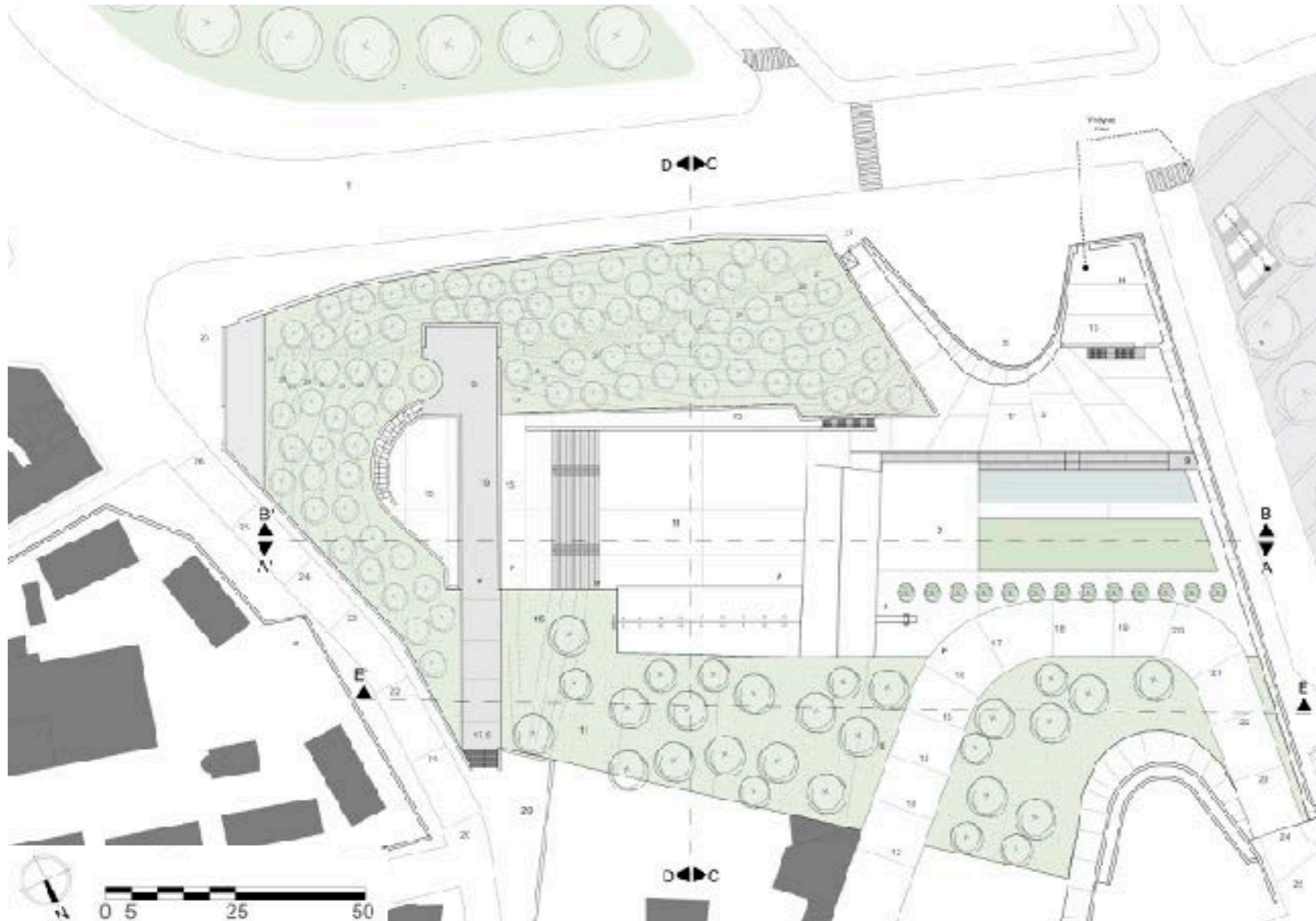

- Δημιουργία γέφυρας οδού Ικάρων στην περιοχή μελέτης
- Επανάχρηση ενετικής πύλης

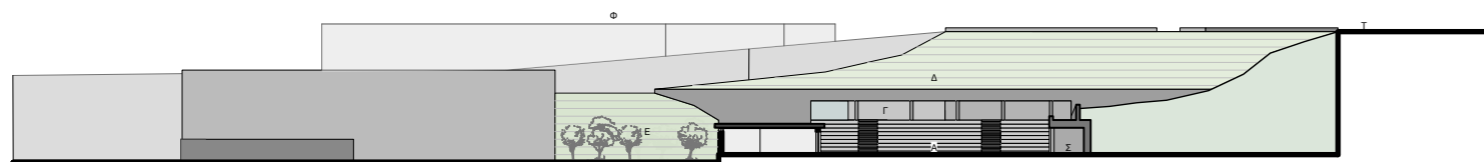
Τοπογραφικό

Κάτοψη +27, Τομές & Απόψεις

Τομή C-C'

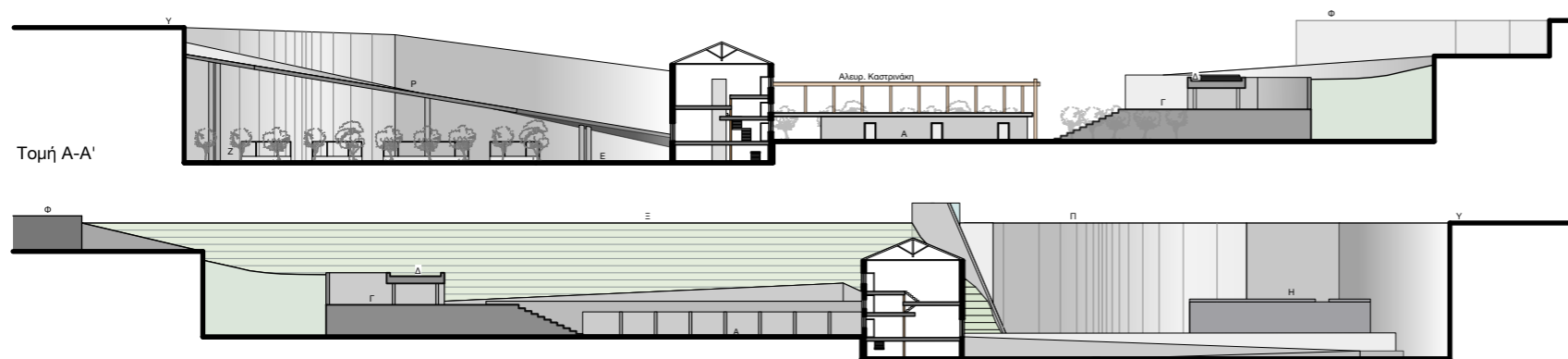
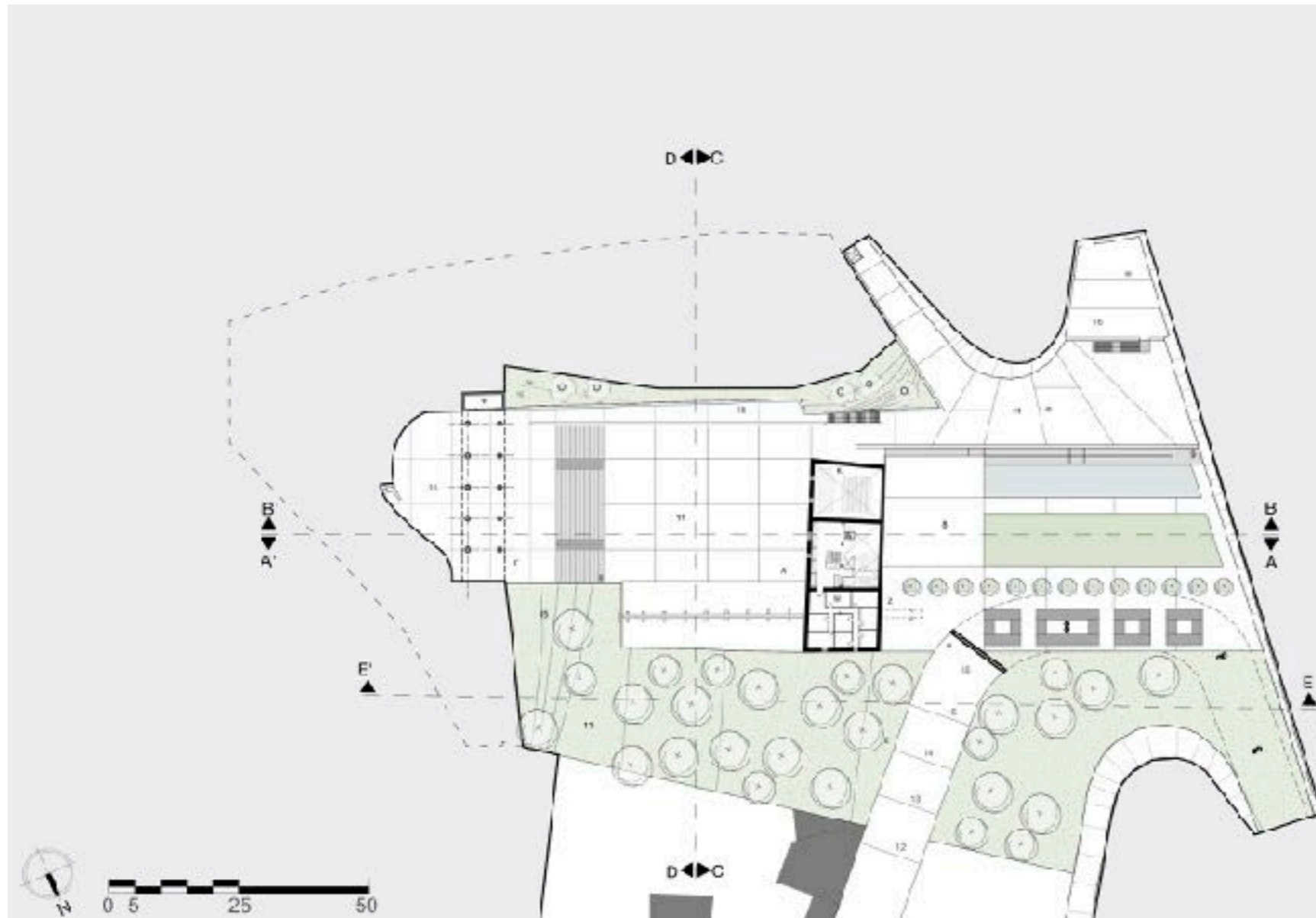

Τομή D-D'

A. Πλατεία	Γ. Πλάτωμα	Ε. Αισούλλιο	Η. Πύλη Αγίου Γεωργίου	Π. Προμαχώνας	Ρ. Οδός Ικάρων	Ξ. Οδός Ικάρων
Β. Κερκίδες	Δ. Βατό δώμα	Ζ. Αγορά & χώρος χαλάρωσης	Θ. Χώρος Κίνησης	Φ. Φρούριο Αγ. Δημητρίου	Υ. Πλατεία Ελευθερίας	Τ. Λεωφόρος Δημοκρατίας

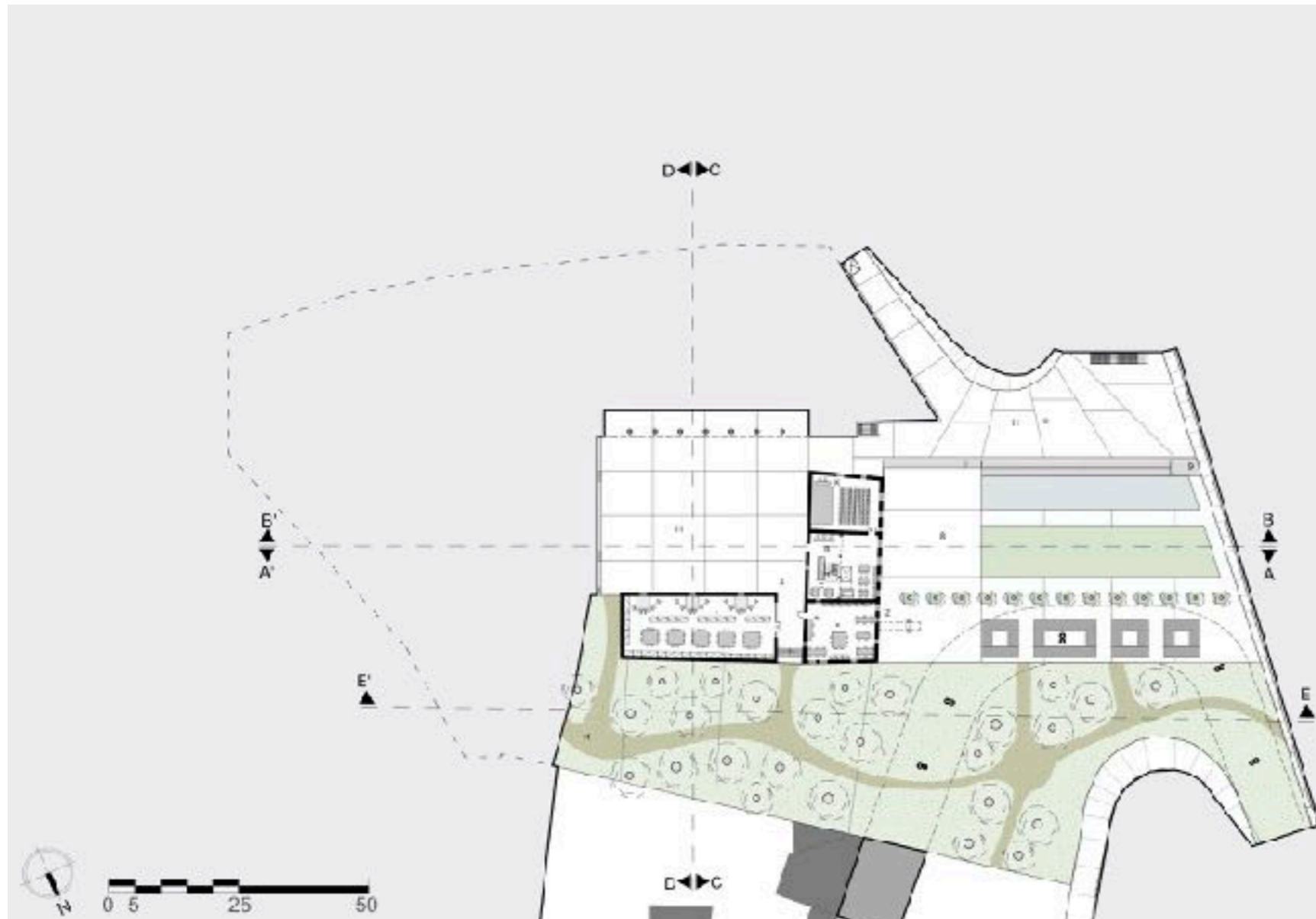
Κάτοψη +15, Τομές & Απόψεις

- A. Πλατεία Γ. Πλάτωμα Ζ. Αγορά & χώρος χαλάρωσης Θ. Χώρος Κίνησης Μ. Αίθουσες μουσικής
- B. Κερκίδες Ε. Αλαούλλιο Η. Πύλη Αγίου Γεωργίου Κ. Αμφιθέατρο

Κάτοψη +11, Τομές & Απόψεις

Τομή Ε-Ε'

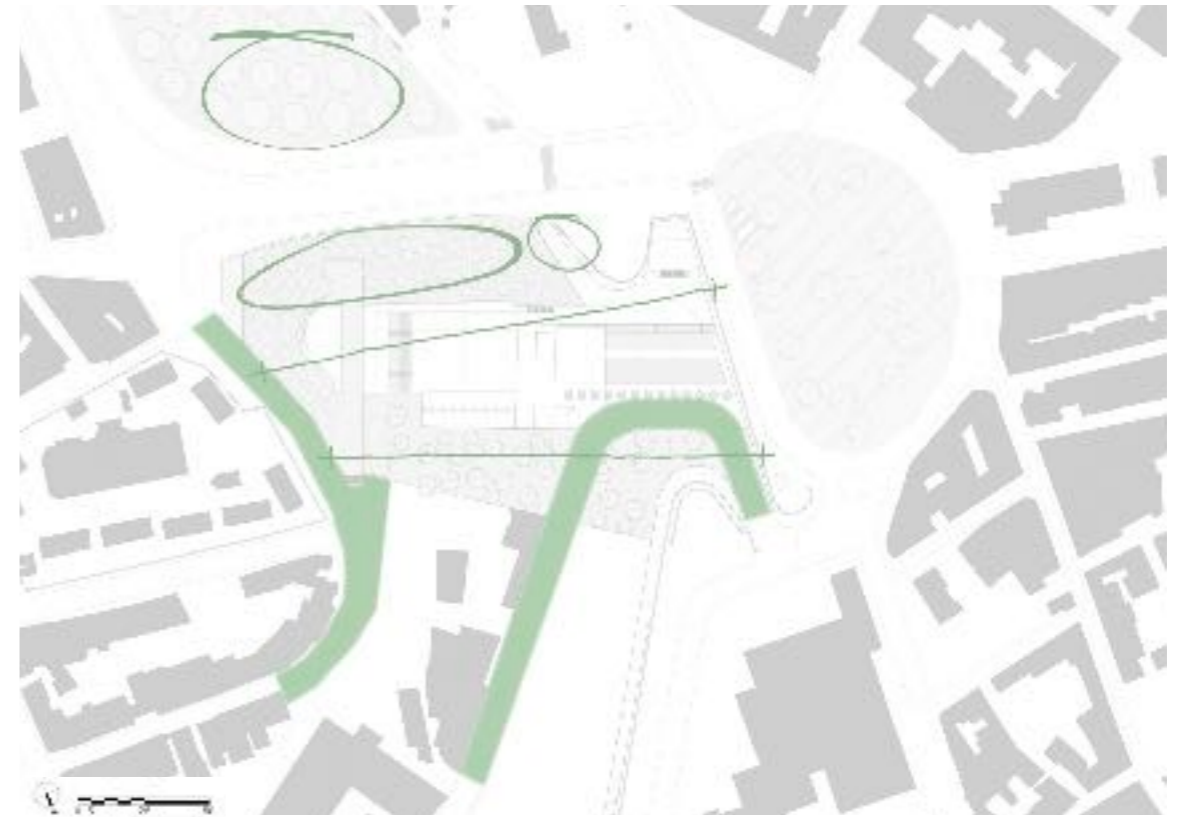
A. Πλατεία	Θ. Χώρος Κίνησης	Κ. Αμφιθέατρο	Λ. Εργαστήρι Ζωγραφικής και Γλυπτικής	Κ. Αίθουσα Πολυχώρου
Ε. Αισύλλιο	Ζ. Αγορά & χώρος χαλάρωσης	Ν. Εργαστήρι Φωτογραφίας	Ρ. Υποδοχή	Σ. Στοά

Σύγκριση σημερινής κατάστασης - πρότασης

Σημερινή κατάσταση

Πρόταση

- Λεωφόρος Ικάρων: διάσπαση τάφρου, μείωση ύψους τειχών και απόκρυψη μέρος προμαχώνα
- Ανεπάρκεια υποδομής ανατολικής οδού για πεζούς
- Έλλειψη διαμόρφωσης καταβάσεων στο νότιο πραινές και ανάδειξης βάθους τάφρου
- Απόκρυψη νότιου προμαχώνα στο κατώτερο επίπεδο με επαφή πραινούς
- Έλλειψη συνέχειας πάρκου Γεωργιάδη

- Λεωφόρος Ικάρων: οπτικές φυγές και ανάδειξη προμαχώνα, πλατείας, τειχών και πλάτος τάφρου
- Διεύρυνση ανατολικής οδού
- Διαμόρφωση νότιου πραινούς για κατάβαση και ανάδειξη βάθους τάφρου
- Σκοτία πραινούς με νότιο προμαχώνα
- Δημιουργία συνέχειας πάρκου Γεωργιάδη

Άποψη από άνω στάθμη στοάς πλατείας

Πρωινή λήψη

Βραδυνη λήψη

Άποψη από χώρο χαλάρωσης

Πρωινή λήψη

Βραδυνή λήψη

Βιβλιογραφία - Πηγές εικόνων

Βιβλιογραφία

- Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΤΗΣΗ - Από το τέλος της Τουρκοκρατίας εως την αποβιομηχάνιση”, Ματσουδάκης Χαράλαμπος, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείο Κρήτης
- Ερευνητική εργασία με τίτλο: “ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΑΙ ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ - η πολεοδομική σχέση”, Κ. Γκολέμης, ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ Ε.Μ.Π., Αθήνα 2008
- Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Η πορεία των επεμβάσεων στον πολεοδομικό ιστό της παλιάς πόλης του Ηρακλείου και ο ρόλος τους στη διαμόρφωσή της”, Μπιτσακάκη Ξανθίππη & Σισάκη Ζάμπια, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείο Κρήτης, 2019
- Ερευνητική εργασία με τίτλο: “ Η εξέλιξη του Προμαχωνικού Συστήματος”, Μπάρλας Χαράλαμπος, 2016
- Διπλωματική εργασία με τίτλο: “ Επανάχρηση Κυλινδρόμυλων Καστρινάκη - Εγκατάσταση Κέντρου Θεατρικού Πολιτισμού”, Γεωργία Ψυχαράκη, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Αθήνα 2018
- Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Διερεύνηση των επιλογών ανάπτυξης της Παλιάς Πόλης Ηρακλείου Κρήτης”, Κώστας Φιλιππάκης, Σεπτέμβριος 2010
- <https://www.heraklion.gr/ourplace/general-info/heraklion.html>
- <https://www.blod.gr/lectures/handakas-kastro-megalo-kastro-irakleio-tourkokratia/>
- <https://docplayer.gr/54155747-Dimos-irakleioy-ekronisi-shedioly-olokliromenon-astikon-paremvaseon-sto-dimo-irakleioy-paradoteo-1-haraktiras-periohis-kai-stratigiki-paremvasis.html>
- <http://history.heraklion.gr/sig.php?id=843>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/Κρήτη>
- https://el.wikipedia.org/wiki/Περιφέρεια_Κρήτης
- Σφακιανάκη, Β. (2006), Βιομηχανικά κτίρια στο Ηράκλειο, *Ταυ 64* (Ιαν/Φεβ2006) έκδοση ΤΕΕ/ΤΑΚ, Ηράκλειο
- Προβελέγγιος Αρ., *Μελέτη Ρυθμιστικού Σχεδίου Ηρακλείου – Τεύχος Α*, Υπουργείο Συντονισμού Διεύθυνση επεξεργασίας προγράμματος Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης Κρήτης, Αθήνα Μαΐος 1967
- http://www.teetak.gr/files/poleodomia_hrakleiou/GENIKA_POLEODOMIKA_SXEDIA/FEK/irakliou/trop_gps696_D_8_7_03.pdf
- http://history-pages.blogspot.com/2012/10/blog-post_13.html

Πηγές εικόνων

1. <https://www.patris.gr/2020/03/04/taxidi-stis-synoikies-toy-chandaka/>
2. + 3. Google maps
4. + 5. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Η πορεία των επεμβάσεων στον πολεοδομικό ιστό της παλιάς πόλης του Ηρακλείου και ο ρόλος τους στη διαμόρφωσή της”, Μπιτσακάκη Ξανθίππη & Σισάκη Ζάμπια, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείο Κρήτης, 2019
6. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
7. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Η πορεία των επεμβάσεων στον πολεοδομικό ιστό της παλιάς πόλης του Ηρακλείου και ο ρόλος τους στη διαμόρφωσή της”, Μπιτσακάκη Ξανθίππη & Σισάκη Ζάμπια, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείο Κρήτης, 2019
8. Διπλωματική εργασία με τίτλο: “ Επανάχρηση Κυλινδρόμυλων Καστρινάκη - Εγκατάσταση Κέντρου Θεατρικού Πολιτισμού”, Γεωργία Ψυχαράκη, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Αθήνα 2018
9. https://www.paralosgalleries.com/stock_detail.php?stockid=2488
10. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Η πορεία των επεμβάσεων στον πολεοδομικό ιστό της παλιάς πόλης του Ηρακλείου και ο ρόλος τους στη διαμόρφωσή της”, Μπιτσακάκη Ξανθίππη & Σισάκη Ζάμπια, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Πολυτεχνείο Κρήτης, 2019
11. https://www.heraklion.gr/files/items/6/64553/poleodomikes_meletes_enomeno.pdf?rnd=1501134411
12. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps, Ερευνητική εργασία με τίτλο: “Διερεύνηση των επιλογών ανάπτυξης της Παλιάς Πόλης Ηρακλείου Κρήτης”, Κώστας Φιλιππάκης, Σεπτέμβριος 2010
13. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
14. Google maps, Σφακιανάκη, Β. (2006), Βιομηχανικά κτίρια στο Ηράκλειο, *Ταυ 64* (Ιαν/Φεβ2006) έκδοση ΤΕΕ/ΤΑΚ, Ηράκλειο
15. <https://militarymaps.rct.uk/other-17th-century-conflicts/candia-1668-pianta-della-citta-di-candia-assediata--0>
16. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
17. - 21. Φωτογραφικό αρχείο Πάρις Πατρικάς
22. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
23. <https://militarymaps.rct.uk/other-17th-century-conflicts/candia-1668-pianta-della-citta-di-candia-assediata--0>
24. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “ Η εξέλιξη του Προμαχωνικού Συστήματος”, Μπάρλας Χαράλαμπος, 2016
25. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΑΙ ΕΝΕΤΙΚΑ ΤΕΙΧΗ - η πολεοδομική σχέση”, Κ. Γκολέμης, ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ Ε.Μ.Π., Αθήνα 2008
26. Ερευνητική εργασία με τίτλο: “ Η εξέλιξη του Προμαχωνικού Συστήματος”, Μπάρλας Χαράλαμπος, 2016
27. - 34. Αθηνά Σφακάκη
35. + 36. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps, Επιτόπια έρευνα
37. - 43. Φωτογραφικό αρχείο Πάρις Πατρικάς
44. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
45. - 49. Φωτογραφικό αρχείο Πάρις Πατρικάς
50. Εικόνα από Google Earth
51. Αξονομετρικό σχέδιο επεξεργασμένο από Google Earth
52. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
53. - 55. Επεξεργασμένη εικόνα από Google maps
56. Αξονομετρικό σχέδιο επεξεργασμένο από Google Earth